

Norvég - Magyar
Önkormányzatok

Megyei tisztújító fórumok

TÖOSZ elvárások 2015 | 10

A finomhangolás ideje | 12

MANORKA tanácskozás Lajosmizsén | 29

MERJÜNK NAGYOT ÁLMODNI

Samsung CLX-9201
Színes
Multifunkciós fénymásoló

20 lap/perc

+ AJÁNDÉK

Samsung SD-590C
27" (68cm) ÍVELT
FULL HD LED monitor

Samsung proXpress M4070
Multifunkciós fénymásoló

40 lap/perc

Samsung SL-M4020ND
Hálózati nyomtató

40 lap/perc

+
A/3 Színes MFP
Duplex
20 PPM
Színes scan
2X550 lapos fiók
Kézi adagoló
Hálózatos
E-mail küldés

+
A/4 MFP
Duplex
40 PPM
Színes scan
250 lapos fiók
Kézi adagoló
Hálózatos

A/4 lézernyomtató
Duplex
40 PPM
250 lapos fiók+
Kézi adagoló
Hálózatos

Mindez együtt

CSAK 19.900 Ft/hó +Áfa

AKTUÁLIS

- 4 Megyei tisztújító fórumok | ZONGOR GÁBOR

INRRERJÚ

- 7 Rend a lelke... | KOLIN PÉTER
12 A finomhangolás ideje | KOLIN PÉTER

KÜLDÖTTGYŰLÉS ELŐTT

- 10 Elvárások 2015 tavaszán | ZONGOR GÁBOR

FELHÍVÁS

- 14 Szolidaritási alap létrehozására

ÖRÖKSÉGVÉDELEM

- 15 A francia modell | JÓZSA TAMÁS

JOG-ADÓ

- 16 „A föld azé, aki megműveli”
| SZMETANA GYÖRGY

FÓKUSZBAN

- 18 Középpontban a fejlesztések | KOLIN PÉTER

TRÉNINGEK

- 20 Az együttműködés tanulása | SZABÓ ANDREA
22 Folytatás – megújult tartalommal
| STEINER ERIKA
23 Polgármesterek a képzésről | KOLIN PÉTER

KITEKINTŐ

- 17 Híd Európa digitális szakadéka
26 Új magyar delegáció az RB-ben
| SABJÁN KATALIN
26 Stratégiai partnerség az Európai
Bizottsággal | SABJÁN KATALIN
26 Konzultációs rendszer Norvégiában
| KRAUSZ VERA

PÁLYÁZAT

- 21 Képzés járási és települési vezetők részére
28 LÖGY pályázati felhívása

KONFERENCIA

- 29 MANORKA tanácskozás Lajosmizsén
| KRAUSZ VERA

Folytonosság és megújulás

Az önkormányzati választásokat követően – hagyományoknak megfelelően – mindig a TÖOSZ tartja utolsóként tisztújító közgyűlését az országos önkormányzati érdekszövetségek közül. Ennek alapvető oka, hogy szövetségünk legfőbb döntéshozó szerve a küldöttgyűlés, amelynek összehívását meg kell előznie a küldöttek tisztújításának.

Ez év első három hónapjában mind a 19 megyében megtörtént a küldöttek újra-, illetve megválasztása. A megyei polgármesteri fórumok során felemás érzések kavargtak bennem. Több megyében a résztvevő településvezetők hallgattak, még a saját egzisztenciájukat érintő téma, a polgármesteri bér és javadalmazás kérdésének tárgyalása során is. Természetesen szép számmal voltak kivételek, ahol javaslatok sokaságát fogalmazták meg a településvezetők, sőt olyan fórum is volt, amelyen elemi erővel tört fel a panasza és az indulat. Mégis: végigjárva az országot egyfajta enerváltság, passzivitás és elbizonytalanodás volt érzékelhető.

Ugyanakkor ellentmond ennek az érzésnek, hogy a polgármesteri bérrendezést szorgalmazó TÖOSZ nyilatkozatot 634-en aláírták a helyszínen. Különösen elismerésre méltó, hogy olyan polgármesterek is aláírták, vállalva a szolidaritást, akik személy szerint nem jártak rosszul vagy rosszabbul az új szabályozás révén. Ugyancsak biztató, hogy csatlakoztak a kezdeményezéshez az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa megújításán dolgozó munkacsoportban közösen tevékenykedő önkormányzati érdek-képviseleti szervezetek képviselői is. A bérezés kérdésének tárgyalásakor jó volt hallani, hogy a polgármesterek milyen felelősen és a felelősséggel szóltak hozzá a köztisztviselők és közalkalmazottak sanyarú bérezésének ügyéhez. A polgármesterek a jelenlegi helyzetben a munkáltatói sze-

rep mellett vállalnia kell a munkavállalói érdekek megjelenítését is, annak érdekében, hogy az önkormányzati közszolgáltatások szervezése és magának az önkormányzatnak a szakszerű működtetése megfelelő minőségű és színvonalú lehessen. Sajátos jellemzőként volt megfigyelhető, hogy a nem TÖOSZ-tag polgármesterek is jelentős érdeklődést mutattak a fórumok iránt. Örvendetes, hogy csaknem minden megyéből üdvözölhetünk új tagokat a szövetségünkben.

Feltűnt, hogy az elmúlt év októberében első ízben megválasztott polgármesterek mennyire igénylik és várják a tájékoztatást, az információt, valamint a képzések, tréningek lehetőségeit. Ők még lelkesek és tettere készek. Néhányan kezdként vállaltak és kaptak küldötti szerepet, így részt vehetnek az elkövetkezendő öt esztendő érdekvédelmi munkájának meghatározásában.

Ugyancsak örvendetes, hogy hat megyében túljelentkezés volt a küldötti szerepre, illetve két megyében kettős jelölés volt a tagozatvezetői tisztségre. Ezek a mozzanatok viszont azt jelzik, hogy mégiscsak van ambíció és tenni akará a küldöttekben.

Végző soron a megújult küldöttgyűlés tagjainak többsége már nem először vesz részt a TÖOSZ legfőbb döntéshozó testületének munkájában, ugyanakkor a megyei tagozatvezetők több mint egyharmada új ebben a funkcióban. Így együtt van a folytonosság és a megújulás.

A TÖOSZ küldöttgyűlésének összetétele jól tükrözi a mai magyar önkormányzati rendszer sokszínűségét. Együtt van mindaz a tudás és tapasztalat, amely alkalmas arra, hogy megfogalmazza az átalakulóban lévő önkormányzati rendszer működését segíteni képes elvárásokat és javaslatokat.

Zongor Gábor
TÖOSZ-főtítkár

A szerkesztők bizottságának elnöke Zongor Gábor, projektvezető
Olvasószerkesztő Száde László | Szerkesztő Erdélyi Zsuzsa
A szerkesztőség címe 1136 Budapest, Hegedűs Gyula utca 23. II. 1.
Telefon 06 (1) 329-2302
Alapító főszerkesztő Aczél Gábor
A TÖOSZ címe 1067 Budapest, Teréz körút 23.
Telefon/fax 06 (1) 322-7407 | E-mail toosz@toosz.hu
Lapzárta 2015. március 23.
Kiadó Szerif Kiadói Kft. | Nyomda CREW Print Kft.
A folyóirat megrendelhető a TÖOSZ titkárságán.

ISSN 1218-6422

Megyei tisztújító fórumok

Szerző: **Zongor Gábor**, a TÖOSZ főtitkára

A TÖOSZ, mint eddig 2000 óta minden évben, idén is megrendezte – január 20-a és március 17-e között – valamennyi megyében a polgármesteri fórumait, amelyeken összesen 1412-en vettek részt. Három témakört tárgyaltak átfogóan a megyei fórumokon, amelyeken a szövetség főtitkára mellett többször részt vett Schmidt Jenő TÖOSZ-elnök, illetve Kerekes Miklós társelnök is.

Az első átfogó témakör a járási és önkormányzati hivatalok közötti együttműködés volt, amellyel a MANORKA projekt keretében az első félévben megszervezendő 100 járási tréninget készítették elő. A fórumok helyszínét az adott megyei kormány megbízottak biztosították, és 12 megyében személyesen részt is vettek az eseményen – míg a többi megyében a kormányhivatalok vezető munkatársai –, és köszöntötték a részt vevő polgármestereket, jegyzőket, járási hivatalvezetőket és szakszervezeti képviselőket. A kormányhivatalok vezetői többnyire felhasználták a lehetőséget arra is, hogy ismertessék a jelenlévőkkel az állami igazgatás rendszerét érintő legfőbb változásokat. Tekintettel a fórumok időpontjára sok megyében fókuszba került a szociális segélyezés ügye: az átalakítás során korábbi jegyzői hatáskörök kerültek át járási hivatali kompetenciába, miközben az együttműködés szükségessége a feladat maradéktalan ellátása miatt fennmaradt.

A járási tréningről szóló tájékoztatót *Zongor Gábor* TÖOSZ-főtitkár valamint a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete vezetői: *Boros Péterné* főtitkár, illetve *Fehér József* szakértő, a MANORKA projekt járási munka-

csoportjának vezetője tartották. A tájékoztató alapvető célja az volt, hogy a polgármesterek megismerjék a programot, amelynek hatására arra ösztönözik az önkormányzati hivatalokat vezető jegyzőket, hogy munkatársaikkal együtt vegyenek részt – pályázat útján – a tréningeken. *(A járási programról lásd külön írásunkat a 20–21. oldalon.)*

A fórumok másik témaköre a 2014-2020 közötti európai fejlesztési időszak önkormányzatokat érintő lehetőségeinek bemutatása volt. A téma előadói a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkárságának vezető munkatársai voltak, valamint a megyei közgyűlések reprezentánsai. Kilenc megyében a közgyűlés elnöke, míg négyben az alelnök adott tájékoztatást a települési önkormányzati vezetőknek a megye fejlesztési lehetőségeiről, különös tekintettel a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programra. Csupán Komárom-Esztergom, valamint Somogy és Tolna megyében nem vettek részt a fórumon a megyei önkormányzatok képviselői. A fejlesztési ügyekhez kapcsolódóan hat – Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén,

Csongrád, Pest, Tolna és Zala – megyében a Miniszterelnökség agrár-vidékfejlesztésért felelős államtitkárságának vezető munkatársai is részletes tájékoztatást adtak a vidékfejlesztési források felhasználásának tervezett lehetőségeiről.

A fejlesztési témában az előadók felhívták a résztvevők figyelmét a 2007-2013 közötti időszakban még rendelkezésre álló uniós források felhasználási lehetőségeire.

A fórumon ismertették a TÖOSZ programjait, megvitattak aktuális önkormányzati ügyeket, kiemelten a polgármester jogállására, javadalmazására vonatkozókat. Ennek a kérdésnek a tárgyalásánál kiosztottak egy felhívást, amely rögzíti, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényben szabályozott polgármesteri bérek és juttatások az érintett polgármesterek túlnyomó többsége számára nincsenek arányban a végzett munkával és a településvezetésből adódó felelősséggel. A tizenkilenc megyei fórumon összesen 634 önkormányzati vezető fejezte ki aláírásával egyetértését a TÖOSZ kezdeményezésével, hogy a kormány előterjesztésére az Országgyűlés foglalkozzon a polgármesteri bérekkel és juttatásokkal, és az új törvényi szabályozással állapítson meg méltányos, igazságos és a végzett közfeladattal arányos bérezést. Értelemszerűen ennek a témának a megvitatása váltotta ki a legtöbb hozzászólást és indulatot. A kisebb lakosságú települések vezetői részéről gyakran megfogalmazódott a kérdés, hogy a kormányzati politika igényt tart-e a jövőben szolgáltatásukra és szolgáltatukra? Sokan úgy érzik, magukra maradtak, és a központi hatalom lemondott nemcsak róluk, hanem a kistépelésekről is.

Az aktualitások között a másik kiemelt téma a szociális rendszer átalakítása és a hátrányos helyzetű lakosságra gyakorolt hatásának

értékelése volt. A hozzászólók részéről megfogalmazódtak aggályok, elsősorban az, hogy az áprilisi segélyosztásig megszervezhető-e úgy a feladat ellátása a járási hivatalokban, hogy a rászorult ügyfelek helyben hozzájussanak a várt támogatásokhoz.

Az önkormányzati adósságrendezés megoldatlan kérdései is szóba kerültek az idei fórumokon. Mint ismert, 120 olyan önkormányzat van az országban, amelynek lakosság száma meghaladja a kettőezer főt, és amely nem volt részese az átfogó adósságkonszolidációnak. Ugyanakkor tavaly kimaradtak a Belügyminisztérium által nyújtott támogatásból, és féltő volt, hogy az erre az előző évben biztosított 12,5 milliárd forint kikerül a központi költségvetés önkormányzati fejezetéből. Schmidt Jenő TÖOSZ-elnök kiállításának köszönhetően

az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa (ÖNET) ülésen megfogalmazott érvek hatására van esély arra, hogy az érintett önkormányzatok belátható időn belül hozzáférjenek a rájuk jutó támogatáshoz.

Izgalmas téma volt továbbá a települési adó ügye is. A hozzászólók kiemelték, hogy ezzel a lehetőséggel azért nem tudnak élni, mert nincsen értelmesen adóztatható adótárgy, és leginkább: hiányzik az adófizetésre képes lakosság. *(Lásd Azé a föld, aki megműveli című írásunkat a 16. oldalon.)*

A megyei polgármesteri fórumokat felhasználtuk arra is, hogy a téma iránt érdeklődő önkormányzatok megismerhessék a TÖOSZ Történelmi Városok és Települések Kamaráját, és bekapcsolódhassanak annak munkájába. A TÖOSZ viszonylag új belső

A TÖOSZ megyei tagozatvezetői 2015

Megye	Tagozatvezető neve	Település neve
Baranya	Dicső László	Alsómocsolád
Bács-Kiskun	Basky András	Lajosmizse
Békés	Molnár Sándor	Vésztő
Borsod-Abaúj-Zemplén	Zsiros Sándorné	Alsószolca *
Csongrád	Ujvári László	Balástya
Fejér	Schrack István	Rácalmás
Győr-Moson-Sopron	Hokstok Imre	Gyórsövényház
Hajdú-Bihar	Tóth József	Polgár
Heves	Vig Zoltán	Lőrinci
Jász-Nagykun-Szolnok	Molnár Bálint	Öcsöd
Komárom-Esztergom	Pölöskei József	Réde
Nógrád	Markó Antal	Szügy
Pest	Pásztor László	Erdőkertes
Somogy	Schmidt Jenő	Tab
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kerekes Miklós	Ajak
Tolna	Süvegjártó Csaba	Iregszemcse
Vas	Vargyai Vilmos	Uraiújfalu
Veszprém	Áldozó Tamás	Pápa
Zala	Czupi Magdolna	Csesztreg

Megjegyzés: Dőlt betűvel szerepelnek az új tagozatvezetők

*Nem polgármester, hanem önkormányzati képviselő

hálózatának bemutatásába több megyében bekapcsolódott *Porga Gyula*, Veszprém megyei jogú város polgármestere, a kamara elnöke, valamint két alelnöke *Lénártné Benei Anikó*, Abasár község polgármestere és *Garaguly Tibor*, Etyek nagyközség polgármestere is. A tájékoztatás-sorozat elérte célját,

ugyanis mindegyik megyéből jelentkezett olyan polgármester, aki részt kíván venni a hálózati tevékenységben, így megkezdődhet a kamara érdemi munkája. A fórumsorozat eredményeként a TÖOSZ Történelmi Városok és Települések Kamarájának ez idáig mintegy 50 település a tagja.

A tanácskozás résztvevői figyelmét felhívtuk, hogy már megjelent a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2015. évi pályázata. *(Lásd külön a felhívást a 28. oldalon!)* Ugyancsak ismertettük a MANORKA projekt keretében megvalósuló képviselő-testületi tréning lényegét. *(Lásd a képviselőképzésről szóló írást a 22. oldalon.)*

A szövetséghez tartozó települési önkormányzatok képviselőinek részvételével megújultak a megyei tagozatok. A 19 megyében összesen 159 küldöttet választottak a fórumok résztvevői. A legkevesebbet, mindössze két küldöttet Jász-Nagykun-Szolnok megyében, míg a legtöbbet, huszonkettőt Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Néhány megyében – Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Somogy, Pest és Zala – több jelölt volt, mint ahány küldött megválasztására lehetőség nyílt, így ezeken a helyeken vagy visszalépésekkel vagy szavazással dönt el a küldöttek személye.

A küldöttek 54 százalékát újra megválasztották, így többségben vannak a régiek. A küldöttek 20 százaléka hölgy, így a négy évvel korábban alakult küldöttgyűléshez képest némileg csökkent a polgármesternők jelenléte.

Kettő jelölt közül választották meg a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Zala megyei tagozat vezetőjét. A 19 megyéből 12-ben maradt a korábbi, míg hétben új személyt választottak tagozatvezetőnek a megye polgármesterei. *(Lásd a táblázatot a tagozatvezetőkről.)* Továbbra is férfiuralom van a tagozatvezetők körében, de már két megyében is hölgyet választottak a megyei csoport élére.

A megyei küldöttválasztásokat követően a 2015. április 9-i TÖOSZ tisztújító küldöttgyűlésre vár, hogy megválassza a szövetség tisztségviselőit, vezérkarát és vezető testületeit.

Rend a lelke...

Ciklusvégi interjú Schmidt Jenővel, a TÖOSZ elnökével

Négy esztendővel ezelőtt, 2011. március 29-én, két jelölt közül Schmidt Jenőt, Tab város polgármesterét választotta meg a szövetség tisztújító küldöttgyűlése a TÖOSZ elnökévé. Az első ciklusa végén Kolin Péter kérdezte az elnököt a mérlegkészítésről, a sikerek, kudarcok számbavételéről és megválasztása esetén a következő öt évre tervezett elképzelésekről.

– *Visszatekintve az elmúlt ciklusra miképpen értékeli elnöki tevékenységét?*

– 2011 a nagy alkotmányos és közjogi változtatások esztendeje volt. Ennek következtében az önkormányzatok és szövetségeik is a meglehetősen tempós kormányzati intézkedések követését teheték csupán. Elnöki szerepemben ez év nyarán mind a hét régióban szerveztünk önkormányzati fórumokat, annak érdekében, hogy megismerhessük a

polgármesterek véleményét a változásokról. Az év végére pedig megszületett az életünket lényegesen befolyásoló új törvény, amely Magyarország helyi önkormányzatairól szól. Az MötV.-vel egyidejűleg több, az önkormányzatokat befolyásoló törvény született még, és megkezdődött egyes önkormányzati feladatok államosítása.

A ciklus nagy része az új szabályozások fokozatos bevezetéséről szólt és abbéli törekvéseinkről, hogy a szabályozás finomhangolását befolyásolhassuk. Visszatekintve úgy látom, hogy évről évre növekedett a befolyásunk az egyes kormányzati döntésekre, s rendszeres kapcsolatunk alakult ki az illetékes minisztériumok vezetőivel és szakmai apparátusával. Úgy látom, személyemet elfogadják, mind az önkormányzatok, mind a kormányzat, mind pedig az egyéb partnerszervezetek. Volt alkalom egyeztetni az önkormányzati kérdésekben Orbán Viktor miniszterelnök úrral is.

Sikernek tekintem, hogy ma már az egyes aktuális önkormányzati ügyekben a központi és a vidéki sajtó rendszeresen megkeres, így jelentősen tudtam növelni a szövetség véleményének ismertségét az írott és az elektronikus médiában egyaránt. Ezzel egyetemben a szervezet belső megújítása is megtörtént, mint ahogy a munkaszervezetet is – főként

a jövőkép biztosítása érdekében – a meglévő lehetőségekhez képest át kellett szervezni. Úgy látom, hogy mára már a folyamatok összeértek és egymást erősítve egy egységesebb, szervezettebb és finanszírozhatóbb TÖOSZ jött létre.

– *Mit tekint elnöki időszaka legnagyobb sikerének?*

– Talán a szövetség egységének és működőképességének megőrzése a legfontosabb. A 2010-es önkormányzati választásokat követően jelentős átrendeződés történt a szövetség tagságában. A Fővárosi Önkormányzat mellett több budapesti kerületi és megyei jogú városi önkormányzat is kilépett szövetségünkől, viszont tovább növekedett a belépő kisvárosok, nagyközségek és községek száma. Örömmel állapítható meg, hogy az utóbbi időben ismételten tagjaink körében tudhatunk megyei jogú és új járásszékhely városokat is. A TÖOSZ ma is a legnagyobb taglétszámú és legsokszínűbb integratív önkormányzati szövetség Magyarországon. Nemzetközi kapcsolataink révén a polgármesterség, mint szakma elismerése a tudásbázisunkon keresztül történik, és nagyon sok önkormányzati programban veszünk részt, Magyarországon egyedülállóan külföldi partnerekkel. Ennek a későbbiekben nagy integráló szerepe is lesz, mert az önkormányzatok Európa más országaiban sokkal egységesebbek, és én is erre törekszem minden erőmmel.

– *Van-e, amit kudarcként élt meg az elmúlt időszakban?*

– Sajnos, nem sikerült érdemi változást elérnünk a polgármesterek bérének szabályozásában. Szerettük volna még a 2014. október 12-i önkormányzati választásokat megelőzően elérni, hogy a javadalmazás arányos legyen a

polgármesteri tisztséggel összefüggő feladatokkal és felelősséggel. Mint ismert, a választásokra az új bérezési rendszer ismeretében került sor, sajnos azóta sem történt változás. Ezért is kezdeményeztük az elmúlt év decemberében, hogy a tavaszi megyei polgármesteri fórumokon gyűjtsük össze a helyzettel elégedetlen településvezetők aláírását. Bízom benne, hogy sikerül rávennünk a döntéshozókat a méltánytalan, aránytalan és igazságtalan helyzet érdemi megváltoztatására.

– *Mint ismeretes, ismételten indul az elnöki tisztségért. A szövetség elkövetkezendő öt éves időszakában miben látja az önkormányzati munka javításának, fejlesztésének lehetőségét?*

– A legfontosabbnak azt tartom, hogy az új típusú önkormányzatok feladat- és hatásköre stabilizálódjon, vagyis az Államreform II. mielőbb fejeződjön be, és az állami, valamint önkormányzati feladatok elhatárolása, megosztása kikristályosodjon, a jelenlegi felmérés megoldásoknak véget kell vetni.

A feladatok rendezésével egyidejűleg szilárd alapokra szükséges helyezni a feladatalapú finanszírozást. Garantálni kell az önkormányzatok működési feltételeit, és egyben szélesíteni mozgásterüket. Nem lehet tovább növelni a jelentősebb helyi adóbevételrel rendelkező önkormányzatokat terhelő beszámítást, viszont meg kell teremteni a saját forrással nem rendelkező önkormányzatok szabad döntési lehetőségét is. Nem lehet tovább növelni a jelentősebb helyi adóbevételrel rendelkező önkormányzatokat terhelő beszámítást úgy, hogy közben nincs érdemi összehasonlítás a pénzügyi kiadási szintek között. Ezzel egyetemben viszont biztosítani szükséges a saját forrással nem rendelkező önkormányzatok szabad döntési lehetőségét is.

Az elkövetkezendő időszak legfontosabb feladatának tekintem, hogy legyen érdemi változás a települések életét alapvetően meghatározó polgármester anyagi elismerésében is, függetlenül attól, hogy a feladatát társadalmi munkában vagy főállásban látja el. A jó minőségű közszolgálat elengedhetetlen feltétele a benne dolgozó köztisztviselők és közalkalmazottak javadalmazásának rendezése. Az állami szféra mellett elkerülhetetlen az önkormányzatokban dolgozók megbecsülésének mielőbbi rendezése is.

Az önkormányzati érdekvédelem terén kiemelkedő lehetőség előtt állunk azáltal, hogy 2014 őszétől önkormányzati választott tisztségviselők egyidejűleg nem lehetnek országgyűlési képviselők. Ennek következtében megszűnt a parlamenten belüli közvetlen települési kijárási, a polgármesterek csak kívülről nézhetik, mi folyik a törvényhozásban. A hatékony és hatásos önkormányzati érdekvédelemhez a jelenleginél lényegesen összefogottabb és tudatosabb együttműködésre van szükség az országos önkormányzati szövetségek között. Ehhez az integrációs munkához nyújt megfelelő alapot a MANORKA projektünk, amelynek ebben az évben egyik kiemelt programja lesz új pályára állítani az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsának tevékenységét. Reményeim szerint idén szeptember 30-án, a Helyi Önkormányzatok Napján aláírhatjuk a kormányzattal megállapodásunkat az ÖNET megújításáról.

A TÖOSZ életében továbbra is fontosnak és elengedhetetlennek tartom, hogy aktívan vegyünk részt a nemzetközi önkormányzati együttműködésekben, külföldi és hazai partnereinkkel pályázzunk, és kapacitásépítő programjainkkal segítsük az önkormányzati vezetők felkészültségét, együttműködési készségét, képességét.

Miként a magánéletemben, a közéletben is elengedhetetlennek tartom a rendet, fegyelmet és szervezettséget. Tarts magad körül rendet, és a rend is fenn tart téged! Költségvetési forrásokkal, közpénzzel nem lehet másképpen bánni. Ezt a szemléletet szeretném megvalósítani az önkormányzati érdekképviselő eszközjeivel is – minél szélesebb körben.

ÖNET munkacsoport ülése

Budapest, 2015. március 18.

A MANORKA projekt keretében létrejött Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa megújítását elősegítő munkacsoport *Schmidt Jenő* TÖOSZ-elnök vezetésével megtartotta kibővített ülését. A tanácskozáson részt vettek a Belügyminisztérium, a Miniszterelnökség és az MKKSZ vezető munkatársai mellett a társszövetségek – a Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége (KÖÖESZ), a Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ), a Magyar Faluszövetség (MFSZ), a Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ), a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (MÖOSZ) – vezetői is. A nyolc országos önkormányzati szövetség közül egyedül a Megyei Jogú Városok Szövetsége jelezte, hogy nem vesz részt a munkacsoport tevékenységeiben. A munkacsoport célja, hogy a Helyi Önkormányzatok Napjára, 2015. szeptember 30-ra kidolgozzák az ÖNET működésének új együttműködési kereteit.

ÖNKORMÁNYZÁS. VILÁGOSAN. SZEMÉLYESEN ÖNNEK.

POLGÁRMESTEREK JÓ-GYAKORLAT KÉZIKÖNYVE

- polgármesteri szerepekről,
- hivatali működésről,
- önkormányzati gazdálkodásról,
- településüzemeltetésről,
- együttműködésekről és társulásokról,

gyakorlati példákkal és közérthető jogszabály-magyarázatokkal.
Szakmai szerkesztő: **Dr. Zongor Gábor**, a TÖÖSZ főtitkára

VÁLASSZA ÖN IS A KÉZIKÖNYVET, HOGY TOVÁBBI,
DÍJMENTES SZOLGÁLTATÁSOKKAL SEGÍTHESSÜK MUNKÁJÁT:

- részt vehet konferenciáinkon, előadásainkon,
- hivatalának munkatársai elvégezhetik az önkormányzati rendeletalkotásról szóló online képzésünket,
- Ön és kollégái bármikor fordulhatnak tanácsadóinkhoz, telefonon és online egyaránt.

RÉSZLETEK ÉS MEGRENDELÉS:
www.menedzserpraxis.hu/polgarmester

A TÖÖSZ elvárásai 2015 tavaszán

Szerző: **Zongor Gábor** TÖÖSZ-főtitkár

A megyei polgármesteri fórumokon és az azokat követő beszélgetéseken felvetetteket csokorba szedve rögzíthetjük, hogy mely témák és ügyek foglalkoztatják leginkább ma Magyarországon a települések vezetőit. Visszatekintve az elmúlt időszakra megállapítható, hogy számos olyan témával találkozhatunk, amelyek évek óta napirenden vannak, de megnyugtató rendezésükre máig nem került sor.

Ilyen sürgős megoldásra váró ügy a polgármesteri javadalmazás kérdése. A 2014. október 12-én hatályba lépett új bértábla megalázóan alacsony juttatást nyújt a településvezetők túlnyomó többsége számára. A kialakult helyzet alapvetően a kis létszámú települések polgármestereit sújtja, de az anyagi jellegű visszalépés a kisvárosok zöme számára

sem elfogadható. A kistépülési polgármesterek sok helyen kevesebb bért kapnak, mint az óvodapedagógusok, az óvodavezetőről nem is beszélve. A társadalmi megbízatású polgármestereknek pedig többnyire kevesebb a tiszteletdíjuk a közfoglalkoztatottak juttatásánál. A kialakult polgármesteri bérhelyzet, ahogy azt egy Békés megyei polgár-

mester találóan megfogalmazta: aránytalan, méltánytalan és igazságtalan!

A bér és tiszteletdíj mellett szükséges foglalkozni a költségterítés kérdésével is, mivel a megállapított költségterítés sok esetben nem elegendő a legalapvetőbb igazolt költségek fedezetére sem.

A polgármesterek felvetették a polgármesteri korengedményes nyugdíjra és a közszolgálati járadékra vonatkozó korábbi szabályozás ismételt megteremtésének szükségességét. A jelenlegi, immáron öt éves választási ciklus következtében szép számmal előállhat olyan helyzet 2019-ben, hogy a nyugdíjtól néhány évnnyire kerülhetnek utcára az ismételten meg nem választott polgármesterek, miközben több cikluson keresztül dolgoztak a helyi közösség bizalmából a faluért vagy városért.

Sokan sérelmezték, hogy életszerűtlen és nehezen alkalmazható szabály született a polgármesteri szabadságolási ütemtervvel kapcsolatban. A településvezetői munka jellegzetessége, hogy nehezen tervezhetőek a tényleges szabadságok, mivel a megoldandó feladatok nem ismerik a képviselő-testület által az év elején elfogadott szabadságolási ütemtervet.

Ugyancsak szabályozásból adódó bizonytalansági tényező, hogy milyen mértékben vonatkoznak a polgármesterekre a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvényt kiegészítő 2014. évi LXXXV. törvény 2014. december 12-től hatályos rendelkezései.

A szabályozás furcsaságának köszönhetően több helyről jelezték, hogy az alpolgármesteri javadalmazás jelenlegi szabályo-

zása következtében jelentős bérfeszültség alakult ki a polgármesterrel, miközben a végzett munkával és teljesítménnyel nincs mindenhol arányban a polgármester helyettesének díjazása.

A polgármesteri javadalmozás mellett egyértelműen rendezni szükséges az önkormányzati hivatalokban dolgozó köztisztviselők bérét is. Immáron hét éve nem volt béremelés, így a hivatali munka megfelelő minőségű ellátása került veszélybe. Különösen a pénzügyi, számviteli feladatellátás területén áll fenn annak a veszélye, hogy a kieső kollégák helyére nem tudnak felvenni megfelelő végzettségű munkatársat, így nem biztosítható a feladat határidőn belüli ellátása. Ma már nem vonzó az önkormányzati hivatali munka, mivel hiányzik a megfelelő megbecsülés.

A feladatalapú finanszírozással összefüggő kérdés, hogy továbbra sem része a célzott finanszírozásnak a polgármesterek bére, miközben a polgármester sajátos közszolgálati jogviszonyban van. Felmerült a javaslat, hogy az önkormányzati hivatalban dolgozó köztisztviselőkhez hasonlóan, kapjon az önkormányzat éves támogatást a polgármesteri feladatellátás fedezetéhez.

Miközben egyetértés van abban, hogy az állam és az önkormányzatok közötti feladatmegosztás folyamatát be kell fejezni, a stabilizációval egyidejűleg szükséges a feladatalapú finanszírozás számítási módszerének finomítása, elkerülhetetlen, hogy tekintettel kell lenni a speciális körülményekre, sajátos helyzetekre (pl. üdülő területek, tanyás térségek, országhatár menti vidékek).

A legfontosabb kérdés, hogy a feladatok, hatáskörök minimum feltételeit határozzuk meg közösen. Ennek révén lehetne jól eldönteni, hogy az egyes feladatok ellátásának hol a helye: állam vagy önkormányzat, ha önkor-

mányzat, akkor megye vagy település, ha település, akkor melyik kategória. A minimum közszolgáltatási feladat meghatározása nem csupán az ellátandó feladat szakmai tartalmát rögzítené, hanem az ellátáshoz kapcsolódó pénzügyi forrásigényt is. Így megalapozottá válhatna a feladatalapú finanszírozás, és lenne kiindulási alap a speciális helyzetek kezelésére, valamint a feladatellátások összemérésre.

Mint hogy az elmúlt évben nem került nyugvópontra az adósságrendezésben nem érintett önkormányzatok pénzügyi támogatása, továbbra is sürgető, hogy a támogatásban nem részesített 120 kétezer lakosnál népesebb település is kapja meg a neki járó juttatást.

A helyi és a települési adók rendszerének átalakítása során továbbra is szükséges, hogy

az önkormányzatok sajátbevétel-szerzési képessége reálisan erősödjön, ezért megfontolandó, hogy a települési adónak legyen alapja a vállalkozás is, valamint vizsgálendő, megszervezhető-e a helyi adóbeszedés társulási formában.

Továbbra is jelentős igény mutatkozik a hazai fejlesztési forrásokra elsődlegesen a kisebb települések részéről – az európai uniós fejlesztési lehetőségek mellett. A községi településvezetők úgy érzik, hogy a kistelepülések hátrányos helyzetben vannak, hiányzik a pályázati előkészítő alap, bizonytalan az önrész kérdése. A polgármesterek szorgalmazzák, hogy legyen egyszerűbb, átláthatóbb a pályázati rendszer, és a lakosságszám helyett a feladat-ellátási képességet vegyék figyelembe.

PATINA
KFT.

Hagyományos formával a jövő közvilágításáért

Cégünk a városrekonstrukciós felújítások beszállítója.
Lámpafejünket már LED világítással is gyártjuk a legkorszerűbb elvárásoknak megfelelően.

PATINA ÖNTÖDE KFT.
Tel/fax: 36 1 283 1282

1201 Budapest, Attila u. 37.
E-mail: patina@t-online.hu

Tel.: 36 1 283 0155
Web: www.patinaontode.hu

A finomhangolás ideje

Szerző: Kolin Péter | Fotó: Gáspár Gábor (veol.hu)

A 2014-es esztendő újabb jelentős változásokat hozott Kovács Zoltánnak, a Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkárának életében. Immáron az ötödik országgyűlési képviselői ciklusát kezdte azáltal, hogy Pápa városának és térségének lakói ismételten megválasztották parlamenti képviselőnek. Ugyanakkor a harmadik Orbán-kormányban már államtitkári feladatot lát el, elhagyva a Veszprém megyei kormány megbízotti funkciót.

– Mi motiválta abban, hogy a pápai és veszprémi közvetlen munkavégzést budapesti és országos feladatra váltotta? S miket mérlegelt, amikor elfogadta a felkérést a Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkári tisztségére?

– Minden felkérés, amivel részesei lehetünk az ország irányításának, ezáltal előbbre jutásának, nagy megtiszteltetés, és komoly felelősség. Nem mondhattam nemet, hiszen a

kormány újabb négy évre szóló megbízását követően további fontos feladatok előtt állt az ország, különös tekintettel az államigazgatás átalakítására, amelyből a megszerzett szakmai tudással nekem is részt kell vállalnom.

– Mit tekint a legfontosabb államtitkári feladatának? Sorolja fel a három legfőbb elrendő célt.

– A területi közigazgatás átalakításának folytatása, benne a kormányablak-hálózat országos kiépítése. A Közigazgatási Stratégia megalkotása az újabb európai uniós időszakra. Uniós pályázatokkal javítani az infrastrukturális feltételeket, a költséghatékonyabb, gyorsabb, átláthatóbb közigazgatás megteremtését.

– Az 1990-től 2011-ig döntően Pápa város polgármesterként tevékenykedett. E mellett aktív és vezető szerepet töltött be több cikluson át a Veszprém megyei önkormányzat közgyűlésében is. Tapasztalata alapján melyek a magyar önkormányzatiság legfontosabb eredményei?

– A tanácsrendszerben jelentős demokráciadeficittel küzdöttek a választott szervezetek, ennek megváltoztatásával komoly helyi energiák szabadultak fel, ideértve a civil szervezetek sokaságát is. A megyei, tanácsi rossz pénzelosztás megszűnésével – per-

sze a térségi hátrányokat nehéz kiküszöbölni – a források kiegyenlítetté válásával, közel azonos eséllyel indulhatnak az önkormányzatok. Ezeknek az új körülményeknek, továbbá a hazai és uniós fejlesztési lehetőségeknek köszönhetően, jelentős arculatváltás következett be, településképileg, infrastrukturálisan és társadalmilag egyaránt.

– A második Orbán-kormány „jó állam” koncepciója alapján az állami igazgatás és közszolgáltatás szerepe és befolyása jelentősen megnövekedett. Létrejöttek az integrált megyei kormányhivatalok, 2013-tól a járási hivatalok, és erősödött az önkormányzatok törvényes működésének kontrollja. Mit tekint az átalakítás legnagyobb eredményének? Lát-e olyan változtatást, amelynek következtében sérült Magyarországon az önkormányzás, vagy annak valamely területe?

– Alapvetően azt kell látni, hogy az elmúlt négy és fél, közel öt évben olyan változások zajlottak le a magyar közigazgatásban, ezen belül is különösen a területi közigazgatásban, amekkora horderejű átalakítások a megelőző húsz évben együttesen nem történtek. Ahogy ön is említette: felálltak a fővárosi és megyei kormányhivatalok, majd a járási hivatalok, megkezdődött a kormányablakok országos hálózatának kialakítása, átalakult az önkormányzati rendszer, és jelentősen megválto-

zott mind a települési, mind a megyei önkormányzatok szerepe, módosultak feladataik, célkitűzéseik. A legnagyobb eredménynek ugyanakkor azt tartom, hogy az átalakításokat az ügyfelek nem érezték meg, nem alakultak ki a hivatalok előtt hatalmas sorok, nem késtek az ellátások sem. Vagyis minden átalakítás úgy tudott végbemenni, hogy az ügyfelek minden esetben annak csak az előnyeit élvezhették, így például: az ügyintézési határidők csökkenését, az eljárások egyszerűsödését, az egyablakos ügyintézés és az elektronikus ügyintézés lehetőségét.

Az önkormányzatiság átalakult, máshová kerültek a hangsúlyok, még nagyobb lett a felelősség a vállalkozások, a helyi közösségek, különösen a nehéz sorsú emberek iránt. Szabadabban dönthetnek az önkormányzati törvény és más jogszabályok adta jogaik alapján, és mindez igaz a néhány tízfős falvaktól a nagyvárosokon át a fővárosig. Az átalakításokkal éppen az önkormányzathoz való jogaik erősödtek meg azzal, hogy az önkormányzatoknak már ténylegesen csak az önkormányzati feladatokkal kell foglalkozniuk, leválasztva róluk azokat az állami feladatokat, amelyeket korábban az állam telepített oda, legtöbbször a szükséges finanszírozás töredékével, érte ezen akár az államigazgatási feladatokat, akár a különféle állami intézmények (iskolák, kórházak) fenntartását, bár ez utóbbiról megoszlanak a vélemények részükről.

– *Melyek azok a változtatások az államigazgatás rendszerében, amelyek további finanszírozásra szorulnak, és mikorra várható a rendszer stabilizálása?*

– Jelenleg is folyamatban van a területi közigazgatást illetően a fővárosi és megyei kormányhivatalok átszervezése (belső integrációja), és további államigazgatási szervek in-

tegrálása a kormányhivatalokba. Mindezen átszervezések eredményeképpen egy, a mai-nál hatékonyabban működő kormányhivatali rendszer jöhet létre, amelyben egyrészt tiszta irányítási és vezetési viszonyok alakulnak ki azzal, hogy a kormány megbízott, illetve a járási hivatalvezető fogja gyakorolni a feladat- és hatásköröket, másrészt a hatósági típusú feladatok túlnyomó többségét a megyékben ténylegesen a kormányhivatalok fogják intézni. A szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elfogadta, jelenleg a kormányrendeleti szintű szabályozás előkészítése zajlik, illetve a megyékben az átadás-átvétel.

– *A MANORKA projektben három önkormányzati szövetség mellett, három minisztérium is aktív partner. Államtitkárként mivel lenne elégedett a projekt zárásakor a Miniszterelnökség szempontjából?*

– Mindenképpen pozitív, hogy a Miniszterelnökség (illetve jogelődként a KIM) is felkérést kapott a projektben való részvételre, ugyanis ezzel tovább erősödhet az együttműködés a települési önkormányzatok és a járási hivatalok között.

Mindenekelőtt tudni kell, hogy a települési önkormányzatok, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok között az elmúlt években is intenzív kapcsolatok voltak, amelyek a szakmai feladatokon túl (pl. törvényességi ellenőrzés) kiterjedtek a különféle koordinációs, ellenőrzési és képzési feladatokra is.

A települések megértették, hogy állami feladatok kerülnek vissza a járási hivatalokhoz, és ez segítséget jelent nekik a mindennapokban. Mindezt jelezte, hogy országosa 2760 megállapodást kötöttek meg a kormányhivatalok a járások kialakítása kapcsán és mindössze

Névjegy

Kovács Zoltán Zircen született 1957-ben, a pápai Türr István Gimnáziumban érettségizett. 1982-ben szerzett diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, három évvel később letette a jogi szakvizsgát. Két felnőtt gyermeke van.

1990-ben Pápa város polgármesterévé választották, mely tisztséget hat ciklusban látta el. 1990-1993 között a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke. 1994-től (1998–2002) kivételével – a közgyűlés tagja, illetve tanácsnok. 1992-2008 között a Kisvárosi Önkormányzatok Érdekszövetségének elnökségi tagja. 1995–2008-ig tagja az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa Régiók Kamarájának, a Magyar Közigazgatási Karnak és a Közigazgatási szakvizsga bizottságnak. 1998 óta Veszprém megye 3. számú egyéni választókerületének fideszes országgyűlési képviselője. 2000-től frakcióvezető-helyettes, az Országgyűlés több bizottságának (Nemzetbiztonsági, Rendészeti, Önkormányzati) tagja. 2006-2010 között a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács (KDRFT) tagja a Veszprém megyei kistérségi társulások küldötteként. 2010-től tagja az Alkotmány-előkészítő eseti bizottságnak. 2011-2014 között Veszprém megyei kormány megbízott. 2014-től területi közigazgatásért felelős államtitkár.

1990-ben Pápa város polgármesterévé választották, mely tisztséget hat ciklusban látta el. 1990-1993 között a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke. 1994-től (1998–2002) kivételével – a közgyűlés tagja, illetve tanácsnok. 1992-2008 között a Kisvárosi Önkormányzatok Érdekszövetségének elnökségi tagja. 1995–2008-ig tagja az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa Régiók Kamarájának, a Magyar Közigazgatási Karnak és a Közigazgatási szakvizsga bizottságnak. 1998 óta Veszprém megye 3. számú egyéni választókerületének fideszes országgyűlési képviselője. 2000-től frakcióvezető-helyettes, az Országgyűlés több bizottságának (Nemzetbiztonsági, Rendészeti, Önkormányzati) tagja. 2006-2010 között a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács (KDRFT) tagja a Veszprém megyei kistérségi társulások küldötteként. 2010-től tagja az Alkotmány-előkészítő eseti bizottságnak. 2011-2014 között Veszprém megyei kormány megbízott. 2014-től területi közigazgatásért felelős államtitkár.

három esetben kellett határozatot hozniuk, miközben számos önkormányzat új épületekkel is segítette például a járási hivatalok felállítását. Negatív hozzáállással ritkán találkozunk, ezek is elsősorban inkább politikai jellegűek voltak.

– *Mennyire tartja fontosnak az állami és önkormányzati szereplők közötti együttműködést? Mi a legfontosabb célja kormányzati szempontból a járási és önkormányzati hivatalok munkatársai részére szervezendő tréningeknek?*

– Ezt a kormányhivatalok és az önkormányzatok között kialakított együttműködést csak erősítheti a MANORKA projekt. A képzéseken a települési önkormányzatok és a járási hivatalok dolgozói részletesen megismerhetik egymás feladatait, azon területeket, ahol mind az önkormányzatoknak, mind a járási hivataloknak vannak feladat- és hatáskörök. Mindemellett személyes kapcsolatok, ismeretségek is kialakulhatnak, bővíhetnek, amit a mindennapokban hasznosíthatnak igazán az érintettek.

A napi szintű együttműködés lehet a kulcsa annak, hogy az önkormányzatok a feladataik ellátása során a jogszabályoknak megfelelően járjanak el, és a kormányhivatal mint törvényességi felügyeletet gyakorló szerv részéről ez ne hatalmi státusz legyen, hanem tényleg folyamatos segítségnyújtás az önkormányzatok részére.

– *Mely területeken és tevékenységi körökben szeretné erősíteni a minisztérium és az országos önkormányzati szövetségek közötti szakmai együttműködést, párbeszédet?*

– Jelenleg megfelelő az együttműködés az önkormányzati érdekszövetségekkel, persze

ez tovább javítható. Egyik kiváló fóruma az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa. Azt látni kell, hogy a települési önkormányzatok azok, amelyek a legközelebb vannak az állampolgárokhoz, a települési vezetők első kézből ismerik meg a polgárok problémáit, és így ők azok, akik ezt az államnak közvetíteni tudják. Ennek megfelelően az együttműködésnek, a párbeszédnek az állampolgárokat leginkább érintő ügyekben kell erősödni. Ilyen ügyek lehetnek például a szociális ellátások kérdései, a hatósági ügyintézés kérdései (pl. anyakönyvi ügyintézés), vagy éppen az önkormányzatok, illetve az állam által nyújtott szolgáltatások színvonalának folyamatos emelése. Az önkormányzati szövetségek rendszeresen hívják munkatársainkat konzultációra, információátadásra.

– *Mennyiben sikerül tartania a kapcsolatot Pápával, illetve Veszprém megyével?*

– Rendszeresen hazajárok, hiszen országgyűlési képviselői munkám idejét, több mint 80 település tartozik a választókerületemhez. Igyekszem minél több felkérésnek eleget tenni, és ahol csak tudok segíteni.

– *Széles körű közeleti szerepvállalása és elfoglaltsága mellett van-e hobbija, olyan tevékenysége, amely segíti kikapcsolódását, feltöltődését?*

– A foci örök szerelem, ha nem vagyok sérült, hétvégenként rendszeresen játszom a megyei bajnokságban volt focista társaimmal együtt. A futballmeccsek nem csupán a sportról, a versengésről, a küzdelemről szólnak, hanem a haveri kapcsolatokról is, és ha vidéki ellenféllel játszunk, a találkozásról is az ott élő emberekkel.

Az országos önkormányzati szövetségek közös felhívása

önkormányzati szolidaritásra

Tisztelt Polgármester Asszony, Úr!

Amint biztosan Ön is értesült róla a Buda-Cash Brókerház megszűnése miatt 67 önkormányzat bankszámláját befagyasztották. Ezek az önkormányzatok nem szabálytalan gazdálkodásuk miatt, hanem önhibájukon kívül kerültek szorult helyzetbe.

Kérjük, hogy önkormányzatuk anyagi lehetőségeinek figyelembevételével járuljanak hozzá egy közös szolidaritási alaphoz.

A beérkezett támogatások érintett önkormányzatok közötti szétosztását az akcióban résztvevő országos önkormányzati szövetségek képviselőiből álló bizottság dönti el.

Kérjük, lehetőségükhöz mérten segítsen a támogatási alap létrehozásában!

Adományát a következő számlaszámra várjuk:

Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

10201006-50051867-00000000

Bízunk abban, hogy közös összefogással támogatni tudjuk az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe jutott települési önkormányzatokat.

Budapest, 2015. március 9.

Lipők Sándor elnök, Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége (KÖÖÉSZ)

Wekler Ferenc elnök, Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ)

Szabó Gellért elnök, Magyar Faluszövetség (MFSZ)

Schmidt Jenő elnök, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ)

A francia modell

Szerző: **Józsa Tamás** polgármesteri kabinetfőnök, Veszprém

A franciaországi Bordeaux-ban 2015. február 17-21. között megrendezett nemzetközi örökségvédelmi konferencián és tréningen a Kulturális és Történelmi Városok Francia Nemzeti Szövetségének meghívására Józsa Tamás, a TÖOSZ Történelmi Városok és Települések Kamarája (TVTK) elnökének Porga Gyula, Veszprém város polgármesterének kabinetfőnöke vett részt a szövetség megbízásából.

A négynapos konferencia tréning jellegét az adta, hogy a programok között változatos módon előadások, workshopok és helyszíni bejárások követték egymást, ami keretet és lehetőséget adott a téma nemzetközi gyakorlatának összehasonlító vizsgálatára. A rendezvényre Szlovákiából, Horvátországból, Bulgáriából, Albániából, Moldovából, Libanonból és Maliból is érkeztek szakemberek.

A téma szempontjából Bordeaux tökéletes helyszínválasztásnak bizonyult, hiszen a világ „bor fővárosának” számító város nemcsak műemlékekben gazdag UNESCO világörökség, de híres a múzeuma, és egyre ismertebb a kulturális innovációjáról is. A Bordeaux-i egyetem elsőként indította el azt a mesterképzést, amely az örökségvédelmet holisztikusan fogja fel, és ennek megfelelően vannak történelmi, művészeti, régészeti, építészeti és infokommunikációs tárgyú kurzusai egyaránt.

A konferencián elhangzott előadások kapcsán az általános konklúzió az volt, hogy az egyes országokban alapvetően azonos tartalmúak a jogszabályok, és mindenhol ismert az

országos és helyi védettség fogalma. Azonos vonás volt az is, hogy a védettséget mindenhol egy műemléki objektum és az azt körülvevő városi szövet védőzónájára vonatkoztatja a jogalkotó. Ha a gyakorlat oldaláról közelítjük a kérdést, már jóval jelentősebbek az eltérések, ami jól megmutatja az egyes nemzeti örökségvédelmi politikák sajátosságait. E tekintetben a francia modell valóban az egyik legjobb példa, amely érdemes a tanulmányozásra, illetve átvételre.

A francia örökségvédelmi politikának három nagyon fontos intézményesült összetevője van a gyakorlatban: az 1985 óta létező nemzeti örökségvédelmi alap; a történelmi és kulturális városok védjegy; és a már említett szakmai szövetség. A 30 éve bevezetett és jól kipróbált rendszer mára modellértékűvé fejlődött, azzal, hogy több mint 200 helyi és regionális szerepkörű települést tömörít – azonos értékszemlélet szerint.

A különböző elhelyezkedésű és rangú településekben közös, hogy az örökséget és megőrzését nem egy szűk szakmai stáb belügyének tekintik, hanem a társadalmi-gazdasági folyamatok részeként egy olyan tevékenységnek értelmezik, amiben minden lakos részt vesz. Ilyen módon az örökség erőforrássá válik, és nem a fejlődés gátja, éppen ellenkezőleg: a történelmi és kulturális örökség francia városa védjegy területfejlesztési eszköz. A címet csak olyan település nyerheti el, amelyik képes a helyi közösség és az örökség viszonyát élő folyamatként bemutatni és a fejlesztéseket a meglévő adottságokkal összhangban megtervezni.

Érdekes maga az eljárás is, amelyben a városok a védjegy elnyerésére pályázhatnak, aminek az odaítélése egyáltalán nem magától értetődő, és a védjegy később el is veszíthető. Elnyeréséhez olyan többkötetes pályázati dokumentációt kell összeállítani, amelyben a hangsúly nem a történelmi múlt és az attrakciók bemutatásán van, hanem azon, hogy a mostani generáció, hogyan képes együtt élni az örökséggel, és ahhoz mit tesz hozzá. Az így elkészülő pályázatok legalább annyira szólnak a jövőről, mint a múltból, és a benyújtás előtt megvitatják több helyi társadalmi fórumon, annak érdekében, hogy abban megjelenhessen a közönség minden jövőbeli elképzelése.

A védjegy elnyerése végül a közösség teljesítménye lesz, amelynek tagjai egyre büszkébbek lesznek településükre. Az odaítéléséről – szakmai zsűrizés után – a kulturális miniszter dönt, aki egy akkreditált mediátort delegál a helyi interpretációs központ élére. A pályázó településeknek vállalniuk kell ugyanis, hogy létrehoznak egy úgynevezett „interpretációs központot”, amelynek feladata az örökséggel való azonosulás elősegítése, a térség múltjának és jelenének a megismertetése valamint az értékek továbbvitele. Közép-európai szemmel talán éppen a központ és a mediátor szerepének a megértése a legnehezebb. Ugyanis egy nyitott hivatalt kell működtetni, amely egyaránt képes a lakosság, a szakmai szereplők és a laikus látogatók igényeit kielégíteni, legyen szó szabályozási, városképi vagy bármilyen kulturális kérdésről. Ez a hivatal inkább hasonlít egy interaktív múzeumra, amelynek a helyi iskolások által is rendszeresen látogatott nagy könyvesboltja is van. Legfontosabb előnye mégis az, hogy képes keretet adni az örökségvédelmi hivatal és az ingatlantulajdonosok közötti – konfliktusoktól sem mentes – egyeztetési folyamatnak.

„A föld azé, aki megműveli”

A települési adóról és az új földadóról

Szerző: **Szmetana György** helyiadó-szakértő

A magyar törvényhozás látszólag komoly horderejű változtatásra szánta el magát, a helyi önkormányzatokat megillető adóztatási jogosítványok vonatkozásában. A szakmai tisztánlátás kedvéért rögzítsük, hogy a helyi adókról negyedszázada megalkotott 1990. évi C. törvény korlátozott, mégpedig erősen korlátozott adóztatási jogköröket engedett. Mindezeket úgy lehet röviden összefoglalni, hogy a helyi jogalkotás:

- adót nem kreálhat, csak azt vezetheti be, amit a helyi adókról szóló törvény megenged;
- a törvényi adómértékeket köteles alkalmazni;
- csak pozitív irányba térhet el a törvénytől, kivéve ahol a negatív tartalmú eltérést megengedi számára a törvény;
- tiltott az adótöbbszörözés;
- év közben nem súlyosbíthat adóterhet.

Változások 2015-ben

2014. évi LXXIV. törvény 140. §-a, amely hatályos 2015. január 1-től, újabb adókatégoriát vezetett be: a települési adót. A módosító, avagy a helyi adókról szóló törvényt kiegészítő rendelkezések lényegét a következők adják: a helyi képviselő-testületek számára megnyílt az adókreálási jog – a települési adó gyűjtőfogalom, amelybe bármilyen adónem vagy adótípus beletartozhat.

Az önkormányzatokat kizárólag az adóalanyi kör megjelölése korlátozza, azaz ennek az

adónak az alanya csak magánszemély lehet, mégpedig „magánszemélyi” minőségében, az egyéni vállalkozó nem minősül adóztatható magánszemélynek. Az adót a törvény közvetlenül feladathoz köti, azaz ebből kell finanszírozni bizonyos helyi feladatokat, fejlesztést és szociális ellátást.

Mindezek ismeretében jogosan került napirendre a téma a TÖOSZ elnökségi ülésén. A leglényegesebb kérdést az adta, egyáltalán létezik-e még olyan „dolog”, amit nem sújt valamilyen közteher, egyáltalán kihasználható-e ez az új adófajta? A kérdésfeltevést, sajnos nem követte alaposabb kutató-elemző munka, hanem megindult egy „ötletelés”, és a helyi jogalkotók gondolkodásában, mint egy „főnixmadárként” támad fel a termőföld megadóztatásának lehetősége. Természetesen ez komoly sajtóvisszhangot kapott, anélkül, hogy a sajtó vette volna a fáradságot, s vizsgálta volna a föld adóztatásának történeti, közgazdasági és jogi összefüggéseit. Az nem állítható, hogy az adóztatási kedv „lángolna”, mert e sorok írásakor csupán 11 önkormányzat döntött rendeletben az úgynevezett települési földadó bevezetéséről. Ez a szám a háromezerhez képest elenyésző, de több száz önkormányzat fontolgatja ugyan ezen adó bevezetését. Különböző jogcímenek, így például: adóznak a 20 hektárnál nagyobb területek, kivéve a helyi gazdákat; az adózzon, aki nem műveli a földjét; az fizesse ezt az adót, aki bérbe adja a földjét (ez azért

életképtelen javaslat, mert a termőföld bérbeadása az szja-ban adózik, ráadásul 100%-ban a helyi önkormányzat bevétele); a műveléstől függetlenül fizessen a tulajdonos.

A kialakult helyzetről

Lehetne sorolni az elképesztőbbnél elképesztőbb ötleteket. Csak az „önkormányzati személyiségi jog” okán nem nevezük meg azokat, ahol már alkottak rendeletet, és nem térünk ki szakmai színvonalukra sem, de arra rá kell mutatni, hogy ez nem más, mint egy kellően át nem gondolt politikai indulat eredménye. Nem célunk földadó-történeti fejtegetésbe kezdeni, de azért az nem hallgatható el, hogy az 1991-ben elfogadott, majd 1994-ben szinte teljesen hatályon kívül helyezett törvény a földadóról, disztíngvált. Adott állandó és ideiglenes mentességet, figyelembe vette az egyes művelési ágakat, reális aranykorona értékeket állapított meg és ahhoz kötötte az adó mértékét.

Ez a törvény már a múlt. Olyannyira, hogy a még hatályban levő néhány szakaszát 2012. január 1-jei hatállyal kiiktatták a jogrendszerből. A mezőgazdasági kárenyhítésről rendelkező 2011-ben elfogadott törvény pedig kötelezővé tette a földtulajdonosok számára a kárenyhítési alapba való önrész befizetését, amit hektáronként állapított meg a törvény, azaz egy komoly közteher kreálódott a mezőgazdasági tevékenységet végzőkre, és akkor még nem szóltunk az egyéb hatósági díjakról.

A települési adó pedig nem alkalmazható akkor, ha már törvény valamilyen közteher befizetését köti az adótárgyhoz. A kárenyhítési hozzájárulás eléggé komoly közteher, adók módjára behajtandó köztartozásnak minősítette a törvény, a befizetés elmaradása vagy csak a késett befizetés a kárenyhítésből való kizárást vonja maga után.

Persze ha az alanyi oldalról vizsgáljuk a kérdést, a mezőgazdasági vállalkozók ilyen települési adó fizetésére nem kötelezhetőek, mert a vállalkozó nem lehet települési adó alanya. Kik maradnának? A kiskert tulajdonosok, a kistermelők. Igen, de itt meg kell állnunk, és át kell tekintenünk a helyi adó törvénynek a telekadóra vonatkozó részét – leginkább a 19-20. §-okat. Mi foglalható ezekből össze? Valóságosan az, hogy a termőföld legyen az külterületi, avagy belterületi, amíg mezőgazdasági rendeltetéssel bír, addig mentes a telekadó alól.

A telekadó a helyi adók körébe tartozik, nem gondolom, hogy ha a jogalkotó a mezőgazdasági művelést a helyi adókról szóló törvényben mentesítette az adózás alól, akkor ugyanezen törvénybe beiktatva települési adó címén célja lenne az adóztatása. Mind az önkormányzatoknak, mind az önkormányzati érdek-képviseleti szervezeteknek át kell gondolniuk, hogy milyen szabálmódosítást kezdeményezzenek. Az előbbiekből jól kiolvasható, hogy a termőföld adóztatása egyfelől magas költségekkel jár, rossz hatékonyságú adó lenne, másfelől a helyi adómorált gyengítené, tehát a földadó mint települési adó nem igazán jöhet szóba sem politikai, sem szakmai szempontok alapján.

Kérdések és javaslatok

Az viszont elgondolkodtató, hogy a települési adónak miért nem alanyai a vállalkozá-

sok? Egyáltalán jelen szabályozási keretek között kell-e ilyen adónem? Elméleti szinten remek okfejtéseket hallhat, olvashat bárki, de amikor ezt a gyakorlatba kell ültetni, akkor komoly bajok képződnek. Amennyiben az a jogalkotói cél, hogy a helyi önkormányzatok erőteljesebben használják ki adóztatási lehetőségeiket, javasolható a helyiadó-törvény módosítása:

- ne csak az épületek, hanem a gazdaságilag hasznot hozó építmények is adózanak (lásd közművezeték adó);
- ne csak a termőföld bérbeadása, hanem általában az ingatlan hasznosítása és az abból fakadó jövedelem kerüljön át helyi szintre;
- az egyes ingatlanokhoz kapcsolódó nem az alapvető életvitelt szolgáló létesítmények (úszómedence, teniszpálya, mini-golf-pálya stb.) úgynevezett „luxuspótlékkal” lennének terhelhetők;
- az iparüzési adóban – ahol a legnagyobb az adóeltitkolás, a könyvelési taktikázás – vissza kellene térni az alapokhoz, azaz alacsonyabb adómérték, de nem csökkenthető semmivel sem a nettó árbevétel;
- ugyancsak az iparüzési adóban a székhely-telephely megosztás kérdését más rendező elvekre kellene helyezni;
- a környezetterhelés díjának magasabb arányú megosztása, elképzelhető környezetterhelési pótdadó;
- a veszélyes üzemek külön adóalanyi kategóriába kerülhetnének.

Ezek vitára készítő gondolatok, azzal az igénnyel és céllal adtuk közre őket, hogy mind a helyi adóztatás kérdése, de a települési adóügye is napirenden maradjon, mert a jelenlegi szabályozás nem oldja meg a helyi feszültségeket, sőt továbbiakat gerjeszthet.

Híd Európa digitális szakadékaira

Az EU Régiók Bizottságának elnöke, Markku Markkula felhívta az EU figyelmét, hogy a nemrég közölt, 315 milliárd eurós Beruházási Tervében kapjon nagyobb hangsúlyt a digitális gazdaság. A rigai konferencián – amelyet a Régiók Bizottsága valamint a Lett Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetsége szervezett – az elnök figyelmeztetett arra, hogy Európában a digitális gazdaság egyre hangsúlyosabbá válik ugyan, ám ezzel együtt nő a „digitális szakadék” is.

Markkula elnök szerint az EU új Beruházási Tervének jobban kell összpontosítania az elszigetelt régiókra, a helyi és regionális önkormányzatok kapacitásfejlesztésére, hogy „felvehessék a versenyt a legjobb innovációs központokkal a világon”. Leszögezte: prioritás Európa egységes digitális piacának megteremtése, ami alapvető eszköz minden szektorban az innovációhoz, munkahelyek teremtéséhez és a növekedés serkentéséhez. Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke az EU 2010-ben közzétett Digitális Menetrendjéről beszélt, amelynek célkitűzése: 2020-ra 4 százalékkal növelni a GDP-t és 15-20 százalékkal csökkenteni a közigazgatási költségeket. Juncker szerint ezzel a digitális piac további 250 milliárd eurót generálhat. Andris Jaunsleinis, a Lett Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetségének elnöke azt hangsúlyozta, hogy az infokommunikációs szektor többé nem önálló szféra, hanem szoros kapcsolatban áll a helyi és regionális önkormányzatok mindennapi életével. Zoran Stančič, az Európai Bizottság főigazgató-helyettese szerint a régiók és városok az EU Beruházási Tervének természetes partnerei. A terv kombinálja a magán- és az EU-forrásokat, így csatornázza be 315 milliárd eurót.

Forrás: EU Régiók Bizottsága

A 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési időszak önkormányzati lehetőségei

Középpontban a fejlesztések

Szerkesztette: **Kolin Péter**

A TÖOSZ megyei fórumorozatának hangsúlyos eleme volt a 2014-2020 közötti európai fejlesztési időszak önkormányzatokat érintő lehetőségeinek bemutatása. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból (TOP), a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programból (VEKOP) és a Vidékfejlesztési Programból (VP) összességében 2020-ig mintegy 2800 milliárd forint forrás áll az önkormányzati szektor rendelkezésére. A pályázati felhívások várhatóan 2015 nyarán jelennek meg.

A megyei fórumorozat minden állomásán részt vettek a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős vezető munkatársai, akik tájékoztatást adtak a 2014-2020 közötti időszak fejlesztési programjairól. A prezentációk rendszerint a tervezési folyamat áttekintésével kezdődtek. Ennek kiemelt állomása volt az úgynevezett Partnerségi Megállapodás, melyet 2014. szeptember 11-én írt alá Magyarország az Európai Unióval. Ez a dokumentum rögzíti Magyarország legfontosabb kihívásait, kitűzi fejlesztési prioritásait. Meghatározza, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források hogyan támogassák az EU Európa 2020 stratégiájának és kohéziós politikájának céljait, és előírja e források hatékony felhasználásának feltételeit. A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok részleteit az operatív programok rögzítik. Az Európai Bizottság a benyújtott tíz program közül (GINOP, IKOP, EFOP, KEHOP, KÖFOP, TOP, VE-

KOP, RSZTOP, VP, MAHOP) lapzártánkig hét operatív programhoz adta meg jóváhagyását. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programot 2733 milliárd, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programot 1231,4 milliárd, a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programot 288 milliárd, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programot 1215 milliárd, a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programot 1174 milliárd forint, a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Programot 34 milliárd, az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programot pedig 905 milliárd forintos összeggel hagyta jóvá az Európai Bizottság.

Az elfogadott operatív programok dokumentációja az alábbi internetes oldalon érhető el:

http://palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_altal_elfogadott_operativ_programok_2014_20

A pályázatok folyamatosan jelennek meg a www.palyazatok.gov.hu oldalon.

A 2014-2020-as programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjét a 272/2014. kormányrendelet határozza meg. Ez a rendelet szabályozza, hogy éves fejlesztési keretekben legyenek a felhívások megjelenítve. A 2015. évi fejlesztési kereteket folyamatosan fogadja már el a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság, a döntések a Magyar Közlönyben jelennek majd meg.

A Miniszterelnökség munkatársai felhívták a polgármesterek figyelmét: koncentráljanak arra, hogy a 2007-2013-as pályázati ciklusbeli pályázataikat eredményesen zárják le, valamennyi fejlesztés befejezésével és a támogatások lehívásával, minthogy erre már csak az idei év (kivéve a szakaszolható projekteket) áll rendelkezésre.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

Magyarország a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan erős gazdaságélénkítő fejlesztési program megvalósítása mellett kötelezte el magát. A rendelkezésre álló európai uniós források és hazai társfinanszírozás 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani. A gazdaságélénkítő csomag részei a területi operatív programok. Közülük is kiemelkedik a jelentős forrásokkal rendelkező Terület- és Településfejlesztési Operatív Program. A TOP az EU besorolás szerint „kevésbé fejlett régiókra”, vagyis az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területére (18 megye) vonatkozik. Fő céljai a gazdaságélénkítés és foglalkoztatás növelés helyi feltételeinek biztosítása mellett a vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés megvalósítása. A rendelkezésre álló 1231,4 milliárd forint, a tervezésében és a végrehajtásában kulcsszereplők a megyék és a megyei jogú városok, a kedvezményezett pedig az önkormányzatok, köztintzmények, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, egyházak és a civil szervezetek. Ezen kívül fontos még, hogy a rendelkezésre álló TOP kereten túl a települések a pályázati lehetőségeket is figyelemmel kísérjék, és ahogy az előző időszakban, intenzíven vegyenek részt minden nekik szóló pályázaton.

Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)

A VEKOP kizárólag a Közép-magyarországi régió (Budapest és Pest megye) területén megvalósuló fejlesztések finanszírozására hivatott. Segítve Magyarország egyetlen „fejlettebb” régiójának további fejlődését, gazdasági versenyképességének további növekedését, illetve a régió belüli fejlettségbeli különbségek csökkenését. A programnak egyszerre kell megoldást nyújtania a főváros fejlődésére és Pest megye specifikus kihívásaira, melyet 288 milliárd forintos keretösszeg áll rendelkezésre. Támogatott területek: vállalkozások versenyképességének javítása, kutá-

tás, fejlesztés és technológiai innováció, infokommunikációs fejlesztések, turisztikai és természetvédelmi fejlesztések, energiahatékonyság, intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása, települési környezet- és közszolgáltatás-fejlesztés, társadalmi hozzáférést bővítő és humánerőforrás fejlesztést támogató programok, foglalkoztathatóságot szolgáló programok, valamint közigazgatási és közszolgáltatási fejlesztések.

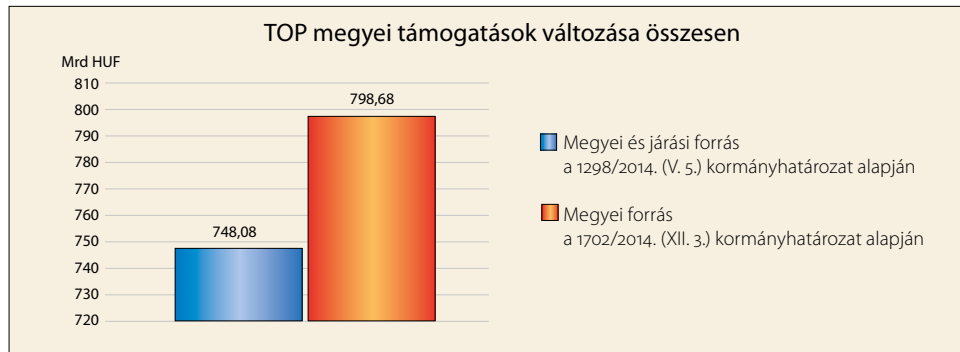
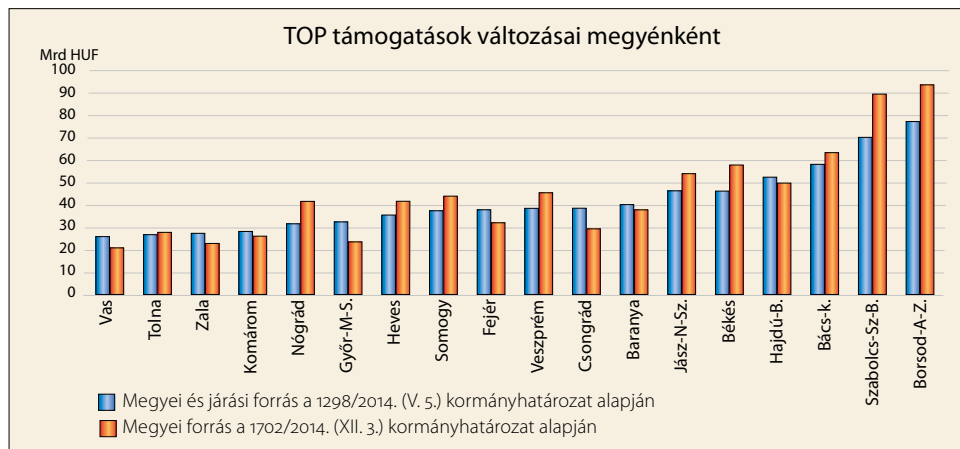
Vidékfejlesztési Program (VP)

Közel 1250 milliárd forint forrás áll rendelkezésre Magyarországon vidékfejlesztésre az

unió 2020-ig tartó költségvetési periódusában. A program elfogadása május végére várható. A közös agrárpolitika középpontjában a mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztése áll, melynek célja a munkahelyek számának növelése és a helyi gazdaság fejlesztése. Az energiafüggetlenség megteremtése érdekében támogatják a kis helyi erőműveket, ezzel is növelve a helyi foglalkoztatást. Az önkormányzatok együttműködése fontos a termelői piacok kialakításában. Legjelentősebb változás az előző időszakhoz képest, hogy a vidékfejlesztési program végrehajtására új, az egységes rendszerhez illeszkedő, pályázati eljárási rend lesz kialakítva. Így a folyamat várhatóan egyszerűbb, gyorsabb és hatékonyabb lesz, a pályázóknak sokkal kevesebb adminisztrációs teherrel kell szembenéznük. Megjelenik az előleg, a saját teljesítés, a természetbeni hozzájárulás, valamint a használt eszköz alkalmazásának lehetősége, valamint tematikus alprogramként a Rövid Ellátási Lánc és Fialtal Gazda alprogram. A termelők együttes piacra jutását szolgáló program célja: a közös piacra jutás megszervezése, előnyeinek együttes kihasználása. A LEADER forrásokkal teljes területi lefedettséget kívánnak elérni, de a hátrányos helyzetű térségek támogatása arányaiban magasabb lesz

Az önkormányzatok részére releváns támogatások:

- a meglévő épületek energiahatékony-sági felújítása,
- helyi alapanyagok előállítása,
- tanyafejlesztés, tanyavillamosítás (megújuló energia),
- tanyabuszok,
- vállalkozásfejlesztés, munkahelyteremtés elősegítése,
- mezőri szolgálat eszközfejlesztése, -térfigyelő kamerarendszer kiépítése.

MANORKA tréningértékelő

Az együttműködés tanulása

Szerző: **Szabó Andrea** vezető tréner

Az **Önkormányzati kapacitásépítés norvég–magyar együttműködéssel (MANORKA)** projekt keretében Budapesten lebonyolított trénerképzésben három csoport vett részt. A tréningek témája: a járási és önkormányzati hivatalok együttműködésének erősítése, illetve a képzés anyagának, módszertani elemeinek megismertetése, tréneri kompetenciák kialakítása. **Résztevők:** a projekt trénerjelölt polgármesterei, járási hivatalok vezetői, szakértők.

A tréningek elején a résztvevők megismerték a járási és önkormányzati hivatalok együttműködésének tervezett országos programját, a kétnapos tréning képzési anyagát, szerkezetét. Ezután multiplikációs céllal végigvették a képzést alkotó tréningelemeket, maguk is részt vettek a gyakorlatokban, saját élményen keresztül sajátították el a tematikát és az egyes tartalmakat. Módszertani megbeszéléseken bővítették egymás tapasztalatait, izgalmas dinamika alakult ki mindhárom alkalommal. Az első két tréningen kevésbé, a harmadikon erősebb volt a vezető(k) evokatív magatartása. A csoporttagok bevonását követően azonban mindhárom esetben oldottabb hangulat, elfogadó légkör alakult ki. A tréningek folyamán az összhang vált elsődleges értékévé, az előforduló kisebb konfliktusok elsimultak, jellemző volt mindhárom esetben a csoport tagjainak egymás iránti nyitottsága. Ezt jelentősen segítette az első nap programjának gyakorlatorientált felépítése.

A strukturált gyakorlatokat nagyon szívesen fogadták a résztvevők. Az első nap dél-

előttjén lebonyolított információkezeléssel foglalkozó játék még a második napon is komoly tanulságokat idézett fel a résztvevők emlékezetében, ezeket beépítették az együttműködés egyéb lehetséges területeit feltáró gyakorlatba is. A legnagyobb tetszést kiváló elem a szerepjáték volt, amelyben még a nehezen feloldódó harmadik csoport tagjai is lelkesen vettek részt.

Az első napot záró „Hidépítés” gyakorlat ezúttal is beváltotta a hozzá fűzött reményeket, szorosán együttműködve, egymásra figyelve, kreatívan oldották meg a csoportok a feladatot. A második nap nagyon termékenynek bizonyult az ügysegédi rendszer továbbfejlesztését illetően. A csoportok sok ötlettel bővítették az ügysegédek lehetőségeit, de megfogalmazták azokat az elvárt támogatásokat is, amelyek nélkül ez elképzelhetetlen. Az ügyfélbarát szolgáltatások fejlesztettségét tekintve szintén számos irány rajzolódott ki, a kiscsoportok nagyon sok új lehetőséget érintettek, de itt is a forrásokra alapozott megvalósítást jelölték meg elképzelhető jövőként.

A résztvevők aktivitásának köszönhetően hamar kialakult az együttgondolkodás, amely egyrészt segítette a tréningen zajló folyamatokat, másrészt értékes információkat, ötleteket jelentett a tréningprogrammal kapcsolatban. A trénerképzés egyik célja a képzési anyag kipróbálása, illetve a résztvevők általi véleményeztetése volt. Ennek kapcsán már az első tréningen visszajelezték a csoporttagok, hogy a tervezett ügyfélérőszakról szóló modul kerüljön ki az anyagból, mert ez sem időben, sem témájában nem illeszthető a többi alkotóelemhez. Javaslatukat a vezető tréner megbeszélte, s a második kurzuson az ügyfélérőszak modul már nem szerepelt. Így lett könnyebben tartható az időkeret is, több idő maradt a gyakorlatokat követő strukturáló kérdések feldolgozására is.

A tervezett témák közül az elsőt (problémafeltárás az együttműködés során) kísérte a legtöbb egymásnak ellentmondó vélemény. Abban viszont egyetértettek a résztvevők, hogy a strukturális, helyben nem megoldható nehézségeket, akadályokat nem kell direkt feltárni, mert ezekhez esetleg régebbi konfliktusok vagy értékkonfliktusok is kapcsolódhatnak. Ezeket helyben olyan érzelmi feszültségek kísérhetik, amelyeket egy kétnapos tréning keretein belül nincs idő kezelni. Ezért a programban a vezető tréner módosították ezt a tréningelemet. A modul az együttműködésre fókuszál, a gyakorlat során kitermelődő strukturális problémákkal a tréningen nem foglalkoznak majd a részt-

vevők, ezeket a tréner a képzést követő visszajelzésében érinti. A kétnapos együttlétek során nagy hangsúly tevődött az ügyfélközponúságra, az ügysegédi rendszer fejlesztésére, az együttműködés emberi oldalára. A vezető trénernek ezeket a tapasztalatokat is beépítették az átdolgozott anyagba, így alakult ki a végleges forgatókönyv. A két nap végére – szintén a résztvevők javaslatai alapján – a tervezett akciótér helyett egy együttműködési paktum kialakítása került a végleges képzési anyagba, a következő megfontolások miatt: az önkormányzati és járási oldal résztvevői csak olyanban tudnak megállapodni, amire ott helyben felhatalmazásuk van. Természetesen szándékukat kinyilváníthatják a folytatásról, de konkrétumokat nagyon nehéz lenne elvárni a két nap végén.

A program zárásaként az elégedettségi kérdőív kitöltése után a résztvevők szóbeli visszajelzést adtak a képzés egészéről, a megvalósított programelemekről, és változtatási javaslatokat tettek a vezető trénernek.

A csoporttagok részéről igény merült fel egy konzultációs napra a további szervezési információkkal és az átdolgozott tréninganyag átadásával kapcsolatban.

Összességében tanulságokkal, csoportonként eltérő dinamikával, rugalmas csoportvezetéssel (néhol változtatni kellett menet közben is a napirenden a csoport pillanatnyi érzelmei, hangulatai miatt), hasznos információkkal teltek a tréner felkészítési napjai.

Norvég - Magyar
Önkormányzatok

Pályázati felhívás

Települési önkormányzatoknak járási és önkormányzati hivatalok együttműködésének erősítését célzó képzésen való részvételre.

2013. szeptember 25-én indult az Önkormányzati kapacitásépítés norvég-magyar együttműködéssel (MANORKA) című projektünk. A projekt gazdája a TÖOSZ, és kilenc partner együttműködésével valósul meg. Norvég oldalról vezető partnerünk a Norvég Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetsége (KS). A MANORKA projektről bővebben tájékozódhat: www.manorka.net.

A projekt 6. munkacsomagjának célkitűzése a járási hivatalok és az adott települési önkormányzatok egymás közötti együttműködésének fejlesztése, a terület problémáinak feltárása.

Pályázatunk célja, hogy a 2015 februárjától száz járásban megszervezett képzések (tréningek) önkormányzati résztvevőit kiválasszuk. A járásonként kb. 20 fős és kétnapos képzésekre (tréningekre) 2015. február 2. és június 30. között kerül majd sor.

A képzések (tréningek) résztvevői

A járásokból a hivatalvezetők és helyetteseik, az okmányiroda, illetve az együttműködésben leginkább érintett szakigazgatási szervek vezetői, valamint hivatali ügysegédek (összesen 8-9 fő) vehetnek részt. Az önkormányzatok részéről az adott járás településszerkezetének és hivatali struktúrájának megfelelően célszerűen kell csoportba szervezni az együttműködés kulcsszereplőit: a jegyzőt, az osztott hatáskör tekinte-

tében érintett területek felelős hivatali vezetőit, illetve a települési polgármestereket, alpolgármestereket (összleltárszám járásonként 9-10 fő). Ha az adott járási tréningre több önkormányzat jelentkezik, akkor egy-egy önkormányzat részéről a résztvevő személyek kiválasztása külön egyeztetés alapján történik.

Mindkét oldalon – a járási hivatali és az önkormányzati területen is – fontos, hogy a tréningben vegyenek részt a munkavállalókat képviselő szakszervezeti tisztségviselők (2-3 fő).

A jelentkezés módja és határideje

Az önkormányzatok részvételi szándékukat jelentkezési lap kitöltésével, a TÖOSZ e-mail címére (toosz@toosz.hu) jelenthetik be. Az önkormányzatok pályázatuk elfogadásáról, a képzés helyszínéről és időpontjáról a TÖOSZ-tól kapnak értesítést.

A tréningek pontos helyszíneit és időpontját az önkormányzatok jelentkezései alapján – a járási hivatalokkal történő egyeztetést követően határozzuk meg.

A tréningekre a jelentkezés folyamatos.

Budapest, 2015. március

Boros Péterné
MKKSZ főtítká

Zongor Gábor
TÖOSZ-főtítká,
projektvezető

A pályázat teljes szövege és a Jelentkezési adatlap a www.toosz.hu oldalon megtalálható.

További információért forduljon bizalommal a TÖOSZ Titkársághoz a +36-1-327-2497, illetőleg a +36-1-321-2496-os telefonszámokon.

Folytatás – megújult tartalommal

Szerző: **Steiner Erika**, a TÖOSZ főtitkár-helyettese

A TÖOSZ a Helyi Képviselők Képzése Programot norvég mintára indította el 2010-ben, norvég partnerével, a KS-sel közösen, a Norvég Alap támogatásával. A program nagy sikerének köszönhetően – a jelenleg zajló MANORKA projekt keretében – tovább folytatódik a megújult képzési program.

A 2014-es általános önkormányzati választásokat követően is lehetőség nyílt a Helyi Képviselők Képzése Program beindítására. A törvényi változások és az átalakult közigazgatási rendszer miatt a 2010-es képzési anyag tartalma megújult, így a korábbihoz képest a tréning szerkezete is változott. A programban újszerű pénzügyi menedzsment és tervezési technika bevezetését is kínáljuk, amelyet programkölségvetés néven szokás emlegetni.

A választások után eltelt már néhány hónap, a képzés folyamatosan zajlik a résztvevők egyértelmű meglegedésével. Az alábbiakban a résztvevő önkormányzatok tréningtapasztalataiból adunk ízelítőt azzal a szándékkal, hogy kedvet csináljunk másoknak is a részvételre.

Az első tréningen **Tiszakürt** és **Nagyrév** önkormányzati testületei vettek részt 2015. január 9–10-én, **Szántó Mária** és **Varga Zsolt** trénerök vezetésével.

A tréningen a képviselői munka mibenlétére, az együttműködésre és a társadalmi részvételre vonatkozó gyakorlatok figyelemre méltó párbeszédet és következtetéseket váltottak ki a résztvevőkből, amelyek még a szünetekben és a közös ebédek alatt is folytatódtak. Egy több ciklus során megválasztott képviselő fogalmazta meg a zárómodul kap-

csán, hogy a képviselői szerep tisztázására és az együttműködésre vonatkozó gyakorlatok milyen fontosak a maguk egyszerűségében, a nélkülözhetetlen összefüggések felismerésében, amelyeket mindenképpen figyelembe vesz majd jövőbeni döntéseiben. Többen megfogalmazták, hogy minden induló képviselőnek jól jönne egy ilyen, a csapatmunkát pozitívan befolyásoló képzés. A tréning összességében nagyon jó értékelést kapott.

Ajak Város Önkormányzata a képviselő-testületi tréninget az ajaki kultúra házában szervezte meg 2015. január 21–22-én. Trénerük **Laminé Antal Éva** volt, aki számos tréning-programban bizonyította már rátermettségét a tréneri szakmára. A képzésen **Ajak Város** Önkormányzatának polgármestere, képviselői, külsős bizottsági tagjai, jegyzője és hivatali dolgozói vettek részt, akik nagyon jó hangulatú, nyitott, jól együttműködő és meglehetősen jól összeszokott csapatot alkottak.

Gyurkó Béla trénerünk vezetésével **Borsfán** a résztvevők által kitűnőként értékelt program zajlott le 2015. február 5–6-án. A tréningen a településen élő közszereplők sok olyan információt kaptak – például a programkölségvetés –, amelyekkel ilyen mélységig eddig még nem foglalkoztak.

A résztvevők ismerték ugyan egymást, de néhány feladatmegoldásban való együttmű-

ködés más dimenziókat is megnyitott a már meglévő és nagyon jól működő kapcsolatrendszerükben.

Gyurkó Béla szerint a tréning hatására a résztvevők felismernek majd olyan újabb megközelítési, együttműködési, feladat-megoldási, szerepvállalási, lebonyolítási lehetőséget, amelyekkel eddig kevésbé éltek. A csoporttagok tréningértékelő lapokon fejezték ki elégedettségüket, s összességében a kapott információkat, módszereket a mindennapokban is használhatónak találták. Javasolták, hogy további településeknek is ki kellene próbálniuk a tréninget.

2015. február 2–3-án **Mágocs**, **Alsómoszolád**, **Bikal**, **Mekényes** önkormányzatai vállalkoztak a kétnapos tréningre, **Iványiné Szabó Andrea** és **Kovács Róbert** trénerök vezetésével.

A képzés elején – az elvárások tisztázásánál – a négy település képviselői azt az igényt is megfogalmazták, hogy a mikrotérség stratégiáján is jó lenne gondolkodni az egyéb programelemekén kívül. Így a második nap végére konkrét közös fejlesztési elképzelésekkel távozhattak a résztvevők.

A programkölségvetés bemutatása után a saját projektötletek alapján már konkrét mutatószámokkal, felelősökkel ellátott stratégiai tervek születtek. A résztvevő polgármesterek

kiemelték ezeknek a jelentőségét, s azt, hogy a továbbiakban szeretnének ezek mentén együttgondolkodni. A két nap nagyon jó hangulatban zajlott, páratlan együttműködési szándékkal, megvalósításra váró projektötletekkel.

2015. február 19–20-án *Seres Mária* trénerünk vezetésével sikeresen zárult **Alsózsolca** és **Emőd** testületeinek tréningje, a résztvevők a 2010-es tréningjük után újra elégedetten távoztak az eseményről.

Alsózsolca új polgármestere azért jelentkezett a képzésre, mert 2010-ben a jelenlegi testületükből hárman már részt vettek a TÖOSZ korábbi tréningjén, és azt nagyon eredményesnek ítélték. Változott a polgármester személye és változott a képviselő-testület, ezért élni kívántak az idén kínált lehetőséggel is.

A tréning célkitűzései teljesültek. A résztvevők által minden szempontból eredményesnek minősített program során a képviselőket sikerült megerősíteni az önmagukba, illetve a közösségbe és az önkormányzatiságba vetett hitükben, továbbá az egymás iránti tiszteletben és az együttműködési készségükben. Többen megfogalmazták, hogy örülnének, ha lenne folytatás.

A programra továbbra is lehet jelentkezni.

Bővebb információ az alábbi linken érhető el:

<http://www.toosz.hu/digitalcity/projects/tooszproject/boxedNewsEvent.jsp?dom=AAAAZJWX&prt=BAAFKYM&fmn=BAAFKYM&smen=BAAFKYM&men=BAAFKYM&firt=AAANGVKW>

További információért forduljon bizalommal hozzánk: Steiner Erika TÖOSZ főtitkár-helyettes (steiner@toosz.hu (+36-1-321-2496), a program felelőse.

Polgármesterek a képzésről

Szerző: **Kolin Péter**

A 2014-es önkormányzati választások után a TÖOSZ újra útjára indította a Helyi Képviselők Képzése Programot. A MANORKA projekt keretében zajló képzés valamennyi eddigi résztvevője hasznosnak ítélte a kétnapos tréninget. A résztvevő polgármesterek közül négy településvezető véleményét adjuk most közre.

Hönig Mária, Mágocs

A tréning hasznos és jó alkalom volt arra, hogy a testületi tagok összehangolódását, együttműködését és a mikrotérségi települések közös gondolkodását erősítse. Számos ismeretet adott a képviselői

munkával, a közszolgáltatások tervezésével, a stratégiai gondolkodással és a költségvetési tervezéssel kapcsolatban is. Igen hasznos volt, hogy a korábbi fejlesztési elképzeléseinket közösen alakítottuk projektötletekké. Úgy vélem, azért érdemes ezen és ehhez hasonló programokon részt venni, mert ezek az ismeretek segítséget nyújthatnak az önkormányzati munkában gyakran előforduló fontos döntési helyzetek megoldásában. A saját élmény alapján szerzett tapasztalatokat minden régi és új képviselő hatékonyan alkalmazhatja munkájában. A képviselői, polgármesteri munkában sokféle feladatot kell gyorsan és sokak meglegedésére, a település

hasznára megoldani. A döntések nagy felelősséget rónak ránk. A tréning rövid idő alatt sok területen nyújt ehhez támogatást. Nem iskolai keretek között, hanem a saját tapasztalatokat felhasználva, a saját gyakorlatokból, problémákból kiindulva. Mágocs kisváros, és a körülöttünk fekvő kistelepülésekkel közös önkormányzati hivatallal dolgozunk. A tavaly mikrotérségi együttműködést kezdeményeztünk az együttgondolkodás, közös tervezés, az erőforrások jobb kihasználása érdekében. A tréning igazodott ehhez az aktualitáshoz is, és a stratégiai tervezés során több közös, hasznos programot is végiggondoltunk. Ezeket elkezdtük kidolgozni, és reméljük, a megvalósításban is ilyen jó lesz az együttműködés. A 2010-es képviselő képzési programban én még nem vettem részt, most viszont a trénerképzésbe is bekapcsolódtam, mivel nagyon fontosnak tartom a meglévő tapasztalatok és az új módszerek közös használatát. Érdemes lenne rendszeresen – például évente – hasonló tréningeket tartani.

Kerekes Miklós, Ajak

2010-ben is részt vettünk a Képviselők Képzése tréningen, úgy vélem, jó irányba fejlődött a képzés. Különösen javaslom a tréninget a frissen alakult képviselő-testületeknek, valamint azoknak az önkormányzatoknak, amelyek szeretnének kis pluszt vinni a hivatali munka folyamatába, illetve szeretnének az együttműködés

hatékonysága terén átlagon felül teljesíteni a mindennapokban. Idén a képviselő-testület tagjai mellett önkormányzati intézményeink több munkatársa is részt vett a programban, melynek elsődleges hozadéka véleményem szerint a kollégák problémamegoldó képességének felismerésében rejlik.

A tréningnek van egy önismereti vetülete is, emellett a csapatépítés fontosságát is kiemelném, ezek egyaránt elősegítik az elmélyülést a közös célok megformálásában. Polgármesterként segítséget jelent a jövőbeni munka során továbbá az is, hogy a tréning alatt megmutatkozott, a munkatársaim milyen kompetenciákkal rendelkeznek, ennek megfelelően könnyebb lehet a feladatok későbbi delegálása is.

Hasznosnak tartanám rendszeressé tenni a képzést. Javasolom azoknak, akik kedvet kaptak a program megvalósításához, válasszának a megszokottól eltérő képzési helyszínt, akár egy másik települést, mivel egy új környezet inspiráló hatású, és gördülékenyebbé teszi a közös munkát.

Dicső László, Alsómocsolád

2010-ben Alsómocsolád képviselői és a település dolgozói vettek részt a képviselő-testületi képzésen, melynek célja a településen belüli együttműködés erősítése volt. A képzés sikeres volt, így

2015-ben is szívesen vágtunk bele az újabb programba, immár több környező település együttes részvételével. A Mágocs-Alsómocsolád-Bikal-Mekényes mikrotérsgben csináltuk meg az idej programot, amely azért

volt célszerű, mert több település fogott össze a közös jövő megalkotása érdekében. Nagyon fontos volt, hogy a települések képviselői közös nyelvet tudjanak beszélni, erre ez a program kiválóan alkalmas volt. Kifejezetten érezhető volt, hogy a települések így összhangban képesek gondolkodni, működni. A tréning során megmutatkozott, hogy a résztvevőkben erős az együttműködésre való hajlam, működik a közös gondolkodás, a közös célok érdekében.

Úgy vélem, minden évben érdemes lenne egy kis összehangoló vagy ráhangoló tréninget szervezni. Ennek elsősorban az lenne a célja, hogy könnyebben tudjunk együtt gondolkodni, azonosak legyenek a fogalmi rendszerek, az elvárások, az attitűdök. Hasonlítsunk egy kicsit egymáshoz, és ne legyen mellébeszélés.

Sokszor érzékelem azt, hogy voltaképpen mindenki ugyanazt akarja, csak másképpen mondja – emiatt elbeszélnek egymás mellett a képviselők. Azt az igényt is megfogalmaztuk, hogy a két nap során az egyéb programok mellett gondolkodjunk a mikrotérsg stratégiáján is. Így a második nap végére konkrét, közös fejlesztési elképzelésekkel gazdagodtunk.

Más testületeknek azért ajánlanám a tréninget, mert ha képzés létrehoz egyfajta közös alapot, akkor a különféle testületi tagok úgy tudnak találkozni, hogy nem csupán elfogadnak egy-egy előterjesztést, hanem személyesen is meg tudunk nyilvánulni, ami sokszor más megvilágításba helyez adott kérdéseket. Ha emberi kapcsolat is van köztünk, együtt vissza tudunk emlékezni azokra a tréningfeladatokra, azokra az ügyekre, amikkel a két nap során foglalkoztunk. Ez pedig nagyon erőteljesen meg tudja könnyíteni az együttműködést a képviselői munkában.

Kiss Gyöngyné, Tiszakürt

Közös hivatalban vagyunk a nagyrévi önkormányzattal, így a két település képviselő-testületének tagjai közösen vettünk részt a tréningben. Nagyon jó volt a csoportmunka, mindenki szabadon

mondhatta el saját véleményét önkormányzati vagy bármely más felmerülő témával kapcsolatban.

Mínthogy testületünk tagjai újak, és magam is teljesen más területről érkeztem öt hónappal ezelőtt a polgármesteri székbe, szakmailag is segítséget nyújtott a képzés.

Ehhez hozzájárult az is, hogy mindkét trénerünk szakmabeli volt, egyik települési jegyző, a másik járási hivatalvezető. A képviselő-testületek tagjai megismerhették egymást és egymás gondolatait is a közös munka során.

Amellett, hogy játékos formában zajlott a tréning, és voltak olyan megoldandó feladatok, amelyek látszólag eltértek a mindennapi munka során megszokottól, lényegében mégis összefüggtek velük, és nagyon sok hasznos információval szolgáltak. Más képviselő-testületeknek azért javasolom a tréning elvégzését, hogy ők is érezzék a két nap alatt a fel szabadultságot, melyet a szabad gondolkodás eredményez.

A csapatmunka, ami a tréninget jellemzi, nem biztos, hogy a munkaköri légkörben is megmutatkozik. Pénzügyi-gazdasági szférában dolgoztam korábban, ahol igen gyakran vettem részt tréningeken, így tapasztalataim alapján az évenkénti képzést tartanám optimálisnak.

GRÉDEREK, ÁROKÁSÓK, GÉMES FŰKASZÁK, HOMLOKRAKÓ ADAPTEREK SZEREZZE BE TŐLÜNK!

Magyar tulajdonban lévő cégünk, 2008 óta foglalkozik kommunális, mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási gépek, eszközök forgalmazásával, ill. ezek szervizelésével, javításával.

Különös gondot fordítunk önkormányzati partnereink teljes körű kiszolgálására, úgy mint pályázatok fölkeresése, szakmai tanácsadás a megfelelő eszköz kiválasztásában, a pályázat elkészítése stb. Projektek komplett lebonyolítását vállaljuk a pályázat figyeléséről annak megírásán keresztül, a gépek beszerzésén át, az elszámolásig.

Önkormányzati partnereink számára, azok igényei és lehetőségeink szerint, finanszírozást is biztosítunk a projektek megvalósulása érdekében.

Kapcsolat

Mobil: +36 20 545-9999

e-mail: umwelt@umwelt.hu

Tel./fax: +36 62 740-400

web: www.umwelt.hu

Cím: 6724 Szeged, Rókusi krt. 90.

Stratégiai partnerség az Európai Bizottsággal

Az Európai Bizottság stratégiai partnerségre lépett öt nemzetközi önkormányzati ernyőszerkezettel – a helyi szintű jó kormányzás és a fenntartható fejlesztések érdekében.

Neven Mimica, a nemzetközi együttműködésért és fejlesztésért felelős uniós biztos 2015. január 28-án írta alá – a maga nemében egyedülálló – megállapodást az Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatokkal (UCLG), a Francia Polgármesterek Nemzetközi Egyesületével (AIMF), a Helyi Önkormányzatok Közösségi Fórumával (CLGF), az Afrikai Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatok (UCLG-A) és az Európai Települések és Régiók Tanácsával (CEMR – amelyek a magyar önkormányzati szövetségek is tagjai).

Az EU pénzügyi támogatásban is részesíti a szövetségeket 20,3 millió euró összeggel 2015 és 2017 között. Az alapot arra használhatják, hogy megerősítsék, fejlesszék a szövetségek szerkezetét, kapacitásait és kapcsolataikat a tagjaikkal; hatást gyakorolva így a nemzeti, regionális és globális politikai döntéshozásra.

Valamennyi helyi és regionális önkormányzat – az EU önkormányzatait is beleértve – harcol a szegénység ellen, és szembesül a környezeti kihívásokkal, mint amilyen például az éghajlatváltozás, s nagy a szerepe a demokratikus részvétel növelésében és az emberi jogok védelmében.

Az együttműködésnek különös hangsúlyt ad a tény, hogy 2015 a fejlesztés európai éve (lásd: <https://europa.eu/eyd2015/hu>). Ez az unióban az első olyan tematikus év, amely Európát világban betöltött szerepével foglalkozik, az EU külső tevékenységére irányítva a figyelmet.

Frédéric Vallier (CEMR főtitkára), Kadir Topbaş, Isztambul polgármestere az UCLG elnöke, Anne Hidalgo, Párizs polgármestere és az AIMF elnöke, Neven Mimica (uniós biztos), Lazaros Savvides, Strovolos polgármestere és a CLGF elnökségi tagja és Khalifa Sall, Dakar polgármestere és az UCLG-A elnöke (balról jobbra)

Új magyar delegáció az RB-ben

Januárban 24 helyi politikust neveztek ki formálisan is Magyarországról a Régiók Európai Bizottsága (RB) – az Európai Unió helyi és regionális önkormányzatainak politikai közgyűlése mellé. A magyar kormány által javasolt és az Európai Tanács által hivatalosan jóváhagyott delegáció az RB-ben való részvételével Magyarország városainak és régióinak érdekeit képviseli az EU-ban az elkövetkező öt évben.

A magyar delegáció 12 teljes jogú tagból és 12 póttagból áll, s része az RB 350 helyi és regionális politikusból álló új közgyűlésének, amely hamarosan megkezdí öt éves mandátumidőszakát. A magyar tagokat a magyar kormány jelöli ki, akik az uniós tagállamok regionális és helyi nemzeti delegációihoz csatlakoznak majd, amint az RB megkezdí új hivatali időszakát.

Az RB 1994-ben, a Maastrichti Szerződés aláírását követően jött létre, és feladata, hogy Európa helyi és regionális önkormányzatai számára lehetővé tegye, hogy hallassák hangjukat az Európai Unióban belül. Mind a 350 RB-tag politikai választott képviselő saját városában, régiójában.

A helyi és regionális politikusok évente legfeljebb hat alkalommal gyűlnek össze Brüsszelben, hogy megvitassák a politikai prioritásokat, és véleményeket fogalmazzanak meg az uniós jogszabályokkal kapcsolatban.

A magyar delegáció első alkalommal február 11-én ülésezett Brüsszelben az RB új mandátumidőszakának első plenáris ülésén, ahol a tagok megválasztották a Közgyűlés elnökét és első alelnökét.

TELJES JOGÚ TAGOK			
Név	Önkormányzat	Beosztás	Pártállás
Árgyelán János	Fejér megye	a megyei közgyűlés tagja	JOBBIK
Bóka István	Balatonfüred	polgármester	FIDESZ-KDNP
Dudás Róbert	Mátraballa	polgármester	JOBBIK
Horváth Jácint	Nagykanizsa	mj város önkormányzati képviselője	EGYÜTT-DK
Keresztes László	Pécs	mj város önkormányzati képviselője	LMP
Kovács Raymund	Budapest	XVI. ker. önkormányzati képviselő	FIDESZ-KDNP
Magyar Anna	Csongrád megye	a megyei közgyűlés alelnöke	FIDESZ-KDNP
Majthényi László	Vas megye	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Ribányi József	Tolna megye	a megyei közgyűlés alelnöke	FIDESZ-KDNP
Seszták Oszkár	Szabolcs-Szatmár-Bereg m.	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Szabó Róbert	Heves megye	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Varga Zoltán	Békés megye	a megyei közgyűlés tagja	MSZP
PÓTTAGOK			
Név	Önkormányzat	Beosztás	Pártállás
Bánné Gál Boglárka	Borsod-Abaúj-Zemplén m.	a megyei közgyűlés alelnöke	FIDESZ-KDNP
Karácsony János	Tahitótfalu	helyi önkormányzati képviselő	FIDESZ-KDNP
Kiss Attila	Hajdúböszörmény	polgármester	FIDESZ-KDNP
Kocsy Béla	Budapest	II. kerületi önkormányzati képviselő	FIDESZ-KDNP
Kovács Sándor	Jász-Nagykun-Szolnok m.	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Németh Zoltán	Győr-Moson-Sopron m.	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Pál Attila	Zala megye	a megyei közgyűlés elnöke	FIDESZ-KDNP
Samu Tamás	Békés megye	a megyei közgyűlés tagja	JOBBIK
Simon Gábor	Miskolc	mj város önkormányzati képviselője	MSZP-DK-Együtt-Miskolc lokálpát.
Temerini Ferenc	Soltvadkert	helyi önkormányzati képviselő	FIDESZ-KDNP
Tüttö Kata	Budapest	XII. kerületi önkormányzati képviselő	MSZP
Vántsá Botond	Szigetszentmiklós	alpolgármester	FIDESZ-KDNP

Takarékok – nagybank helyi kötődéssel

A takarékszövetkezetek Magyarország egyik legbiztonságosabb és legnagyobb, 1800 milliárd forintos mérlegfőösszegű új pénzügyi csoportjának alapjait fektették le az elmúlt másfél évben. A szektorban történt gyökeres változások egyik legfontosabb, már ma is érzékelhető hozadéka a takarékok biztonságának ugrásszerű növekedése. A pénzintézetek közül jelenleg kizárólag az integrált takarékoknál vezetett önkormányzati betétek, követelések védettek.

Minden eddiginél nagyobb pénzügyi biztonságot nyújt a takarékok ügyfelei, betéteseik, valamint a takarékok számára is az integrációs törvény alapján 2014 decemberében felállt új garanciaközösség. A garanciaközösségbe tömörülő takarékok lokális jellegüket is megtartva egy olyan új, országos pénzügyi csoport részévé váltak, amelyben kölcsönösen felelősséget vállalnak egymás kötelezettségeiért. A takarékok biztonságos működéséhez a kettős ellenőrzési-felügyeleti rendszer is hozzájárul, gazdálkodásukat az MNB mellett a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete is figyelemmel kíséri.

A bármelyik takarékszövetkezetnél számlát vezető, vagy betétet elhelyező ügyfelek megtakarításai gyakorlatilag 100 százalékos védelmet élveznek. A takarékokban elhelyezett lakossági és vállalati megtakarításokat nemcsak az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) védelme biztosítja, hanem a takarékszövetkezeti szektor teljes vagyonának erejéig, a takarékok saját, újonnan létrehozott Tőkefedezeti Alapja is. Így ma már minden egyes takarékmögött 300 milliárd forintnyi konszolidált tőke áll. Az Alap helytállási kötelezettsége az OBA által nem fedezett, így az önkormányzati betétekre is kiterjed.

Fontos hangsúlyozni, hogy csak azok a takarékszövetkezetek maradhattak az integráció tagjai, amelyek átestek az egyik legjelentősebb nemzetközi könyvvizsgáló által végrehajtott szigorú átvilágításon és megfelelték a vizsgálat követelményeinek.

A takarékszövetkezetek helyi pénzintézetekként stratégiai partnereként tekintenek a települési önkormányzatokra. Az elmúlt évtizedekben a takarékok az önkormányzatok meghatározó finanszírozóiként voltak jelen a piacon, ma közel 1100 önkormányzat számlavezetői, emellett hitelekkel, számlavezetéssel, az uniós támogatások előfinanszírozásával, illetve egyéb pénzügyi szolgáltatásokkal járulnak hozzá a helyi gazdaság fejlődéséhez – mondta *Ifju Péter*, a Takarékbank Önkormányzati Kapcsolatok Osztályának vezetője. A helyi jelenlétből fakadó, a centralizált működésű ver-

senytársakkal szembeni előnyeit a takarékszövetkezeti integráció továbbra is meg kívánja őrizni.

A takarékszövetkezetek egységes szabályok szerint működnek és egységes üzletpolitikát követnek, pénzügyi csoportjuk ország-szerte 1500 fiókban közös termékekkel és egységes szolgáltatásokkal tudja kiszolgálni az ügyfeleket. Így a takarékok ügyfelei bármely takarékbankban tudják befektetési ügyeiket intézni, értékpapírokat adni és venni – nem kizárólag ott, ahol számlát nyitottak. Ezen kívül ország-szerte közel ezer, a takarékokhoz tartozó bankjegykiadó automatából tudnak azonos feltételekkel pénzt felvenni. Hamarosan a takarékok külső megjelenése, arculata is egységessé válik, nyilvánvalóvá téve: a takarékok egy közös és modern pénzintézeti csoportot alkotnak.

Példátadó gyakorlatok pályázata 2015

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programja

Pályázati felhívás

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program keretében 2014. december 15-én pályázatot hirdetett. A pályázat beadási határideje

2015. április 15.

Idén az alábbi három témában lehet pályázatot benyújtani:

- ◆ **Közfoglalkoztatási jó gyakorlatok** – A Belügyminisztérium által támogatott téma célja idén is olyan komplex mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási programok felkutatása, bemutatása és népszerűsítése, ahol a termelésen túl az önkormányzat magasabb hozzáadott értéket is létrehoz, például a megtermelt élelmiszeripari termékek feldolgozása (savanyítás, tartósítás stb.) vagy értékesítése (pl. szociális boltok működtetése, önkormányzati piacon való értékesítés) terén.

- ◆ **Gazdálkodó település** – című pályázati témát a Miniszterelnökség támogatja. A pályázat célja olyan települések felkutatása, ahol helyi erőforrásokra alapozott önkormányzati mezőgazdasági programot működtetnek, illetve a településen helyi termelői piacot üzemel-

tetnek. A versenyben azok a települések vehetnek részt, amelyek hatékonyan tudnak a helyben lakó és gazdálkodó kistermelőkre alapozottan olyan mezőgazdasági programot működtetni, ami az önfenntartás, az alapvető élelmiszerekkel történő minél magasabb szintű önellátás, valamint – a rövid értékesítési lánc elvét követve – a piacra termelés irányába mutat.

- ◆ **A települési és a helyi roma nemzetiségi önkormányzat együttműködése** – Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával meghirdetett témában a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan olyan pályázatokat várnunk, amelyek a települési és a helyi roma nemzetiségi önkormányzatok együttműködését ismertetik, olyan jó és haladó példákat, amelyek túlmutatnak az általában formális megállapodásokon. További előnyt jelent, ha az együttműködésben civil szervezet is részt vesz.

A pályázatról érdeklődni lehet:

H-1067 Budapest, Teréz krt. 23.

Tel.: +36-1-322-3843, +36-1-322-6673

Fax.: +36-1-322-7407, +36-1-413-04-82

E-mail: toosz@toosz.hu

Web: www.toosz.hu

Országos önkormányzati szövetségek

A 2014. október 12-ei választásokat követően a nyolc országos önkormányzati szövetség közül hétben lezajlott a tisztújítás. A TÖOSZ tisztújító küldöttgyűlésére 2015. április 9-én kerül sor. Az alábbiakban olvasható a társszövetségek meghatározó vezetőinek névsora.

Megyei Jogú Városok Szövetsége

Elnök: *Szita Károly* (Kaposvár)

Társelnök: *Cser-Palkovics András* (Székesfehérvár)

Ügyvezető alelnök: *Szalay Ferenc* (Szolnok)

Főtitkár: *Papp Erika*

www.mjvsz.hu

Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége

Elnök: *Lipők Sándor* (Kecskeméti)

Alelnökök: *Nagy Sándor* (Kistelek), *Sütő László* (Marcali),

Michl József (Tata)

www.kisvárosok.hu

Magyar Önkormányzatok Szövetsége

Elnök: *Gémes György* (Gödöllő)

Társelnökök: *Ribányi József* (Tolna megye), *Eszes Béla* (Jánoshida)

Főtitkár: *Dr. Fábrián Zsolt*

www.moszap.hu

Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége

Elnök: *Wekler Ferenc* (Mecseknádasd)

Alelnök: *Csomor László* (Bácsborsód)

www.kosz.hu

Magyar Faluszövetség

Elnök: *Szabó Gellért*

Alelnökök: *Illés György* (Pilisszentlászló), *Szedlár János* (Encsencs),

Törőcsik Ferencné (Andocs)

www.faluszovetseg.hu

Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége

Elnök: *Fehérvári Tamás*, Tolna Megyei Közgyűlés elnöke

Társelnök: *Jakó Gergely* (Somogy megye), *Kovács Sándor*

(Jász-Nagykun-Szolnok megye), *Pajna Zoltán* (Hajdú-Bihar

megye), *Szabó István* (Pest megye)

www.moosz.com

Budapesti Önkormányzatok Szövetsége

Elnök: *Kovács Péter* (XVI. kerület)

Alelnökök: *Hassay Zsófia* (VI. kerület), *Hoffmann Tamás*

(XI. kerület), *Riz Levente* (XVII. kerület)

Főtitkár: *Perneki Judit*

www.buosz.hu

MANORKA tanácskozás Lajosmizsén

Szerkesztette: **Krausz Veronika**, a TÖOSZ nemzetközi titkára

A MANORKA projekt Értékelő Csoport, Esélyegyenlőségi Munkacsoport, ÖNET Munkacsoport, Bedrift Munkacsoport és Menedzsment Bizottság ülését 2015. február 10–11-én tartották Lajosmizsén, a Geréby Kúriában a projektpartnerek, az érintett minisztériumok képviselőinek részvételével. Megalakult az ÖNET munkacsoport, előkészítették a Bedrift munkacsoport megalakulását, bemutatták az Esélyegyenlőségi Munkacsoport mintaprojektjeinek eredményeit. Számos előadás hangzott el, amelyek után lehetőség nyílt kérdések feltevésére, párbeszéd kezdeményezésére az előadókkal.

Az első nap

Köszöntőjében *Schmidt Jenő* TÖOSZ-elnök, Tab város polgármestere elmondta, hogy a kormányzás önmagában is nagyon nehéz feladat, ezen belül komoly kihívást jelent megtalálni és érvényesíteni az önkormányzati érdekeket. A különleges erővel bíró megyei jogú városok kivételével az összes többi önkormányzati típus esetében az érdekérvényesítés hatékonyabbnak bizonyulhat olyan egységes fórumon keresztül, mint az ÖNET (Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsa). Manapság az önkormányzatok helyzete, érdekérvényesítése sajátos és bonyolultabb, mint régen, amikor közel 80 polgármester volt egyidejűleg parlamenti képviselő is. Ma már nincsenek polgármesterek a parlamentben, mégis jelentős szerepet kapnak az önkormányzatok, hiszen a legtöbb esetben a helyi vezetők feladata a jogszabályok valóságba való átültetése. A kormányzat az adóssághozzájárulással sok esetben segítette az önkormányzatokat, ugyanakkor a növekvő állami centralizáció, a feladataalapú finanszírozás nem megfelelő gyakorlata nagyban nehezíti az önkormányzatok helyzetét. A TÖOSZ alapvető célkitűzése, hogy a

magyarországi önkormányzatok önjáróbbá, önállóbbá váljanak. Ennek fontos eszköze az önkormányzati összefogás, amely a különféle önkormányzati szövetségek együttműködésén keresztül valósulhat meg.

Ezt követően *Basky András*, a TÖOSZ Bács-Kiskun megyei tagozatvezetője, Lajosmizse város polgármestere, házigazdaként köszöntötte a résztvevőket az „Isztambul és London között félúton lévő városában”.

Pogácsás Tibor, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára előadásában az önkormányzatiságról mint sikerágazatról beszélt. Az önkormányzatok a társadalmi békekesség megteremtői, az elmúlt 24 évben hatékony feszültségkezelést, sikeres fejlesztéseket hajtottak végre (pl. az ellátórendszerben, infrastrukturális és szakmai fejlesztések terén). Az aktuális önkormányzati rendszer politikai paktum részeként jött létre, 1993-ig élte aranykorát. 1993–2011-ig költségvetési megszorítások következtek, az állam számos feladatát átruházta az önkormányzatokra, a normatívák stagnálása jellemezte ezt az időszakot. 2011-ben az új Möt. alakította át az önkormányzati rendszert. A legnagyobb közgazdasági átalakulások már lezajlottak. A hi-

vatali struktúra nem változik tovább, a közös hivatalok működnek. A képviselők hivatalos képzése lezajlott, ezek a képzések lehetőséget adtak az önkormányzati választott képviselők informális párbeszédeire. A nagy szociális ellátórendszerekben vannak ellentétek, feszültségek, ezek különösen az egészségügy, oktatás területein mutatkoznak meg. Az államtitkár véleménye szerint az új szociális igazgatási rendszer rendkívüli szabadságot ad az önkormányzatoknak, ezzel együtt valószínűsíthető, hogy sokan igazságtalannak élik majd meg ezeket a változásokat. Kérdés, mennyire marad életben a segélyezési rendszer és mennyire képesek majd az önkormányzatok élni az adott szabadsággal. A közüzemi szolgáltatások racionalizálása nagyon fontos, várhatóan a kormány piaci versenybe kezd majd az elektromos és gáz piacon. Az államtitkár bízik abban, hogy az ÖNET élő érdekegyeztetési fórumként tud majd fellépni a jövőben, lehetővé teszi a párbeszédet, illetve e fórum segítségével az önkormányzatok a szövetségi összefogás révén valódi hatást tudnak majd gyakorolni az őket érintő folyamatokra.

A Norvég Helyi és Regionális Önkormányzati Szövetség (KS) szerepéről az önkormányzati érdek-képviselési rendszerben *Elita Cakule*, KS nemzetközi osztályának vezetője beszélt.

Előadásában ismertette az önkormányzati szövetség helyzetét. Norvégiában rendszeres a párbeszéd a helyi önkormányzatok és az állam között. Az országban a 428 önkormányzat, a 19 megye, valamint a 100 közszolgáltató vállalkozás egységes érdekvédelmi tevékenységeket folytat. Minden megyében van megyei iroda. A szövetség 1997-ben döntötte el,

hogy strukturáltabb párbeszédre van szükség, 2001-ben történt meg a párbeszéd formalizálása. Egy évben négy politikai szintű találkozót szerveznek, amelyre a KS öt főt delegál. Az önkormányzatok rendszeresen továbbítják a szövetségnek a problémalistá-jukat, amelyet regionális találkozókon vitatnak meg. Ez az alapja a kormányzattal való tárgyalásnak.

Norvégiában csak egy szövetség van, ezért különösen fontos, hogy az eltérő önkormányzati típusuk különféle érdekeit megjelenítse, egyfajta egyensúly alakuljon ki a különféle önkormányzati érdekek védelmének folyamatában.

E cél érdekében az országban a hét legnagyobb város egy hálózatban dolgozik, a megyéknek is van saját hálózata a KS-en belül. Az elkövetkező egy év fontos kihívás a szövetség számára, hogy a norvég kormány az önkormányzatok fuzionálását tervezi.

Ezt követően *Az önkormányzati érdekvépviselet Magyarországon* címmel kerekasztal-beszélgetést tartottak Szabó Gellért, a Magyar Faluszövetség elnöke, Szentkirályi polgármestere; Sütő László, a Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetségének alelnöke, Marcali polgármestere; Fábrián Zsolt, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének főtitkára; Schmidt Jenő, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke, Tab polgármestere részvételével. A vitavezető, Zongor Gábor TÖOSZ-főtitkár ismertette a kormány és az önkormányzatok érdekegyeztetésének alakulását az elmúlt és a jelenlegi időszakban, majd beszélt a projekt egyik legfontosabb célkitűzéséről, az ÖNET megújításáról. 2015. április 21-24. között Magyarországról 25 fős delegáció utazik Norvégiába, a norvég önkormányzati érdekvépviselet tanulmányozása céljából. A tervek

szerint 2015. szeptember 30-án a kormányzat és az önkormányzati szövetségek aláírnak egy megállapodást, amely a folyamatos konzultációk rendszerét rögzíti majd. A kerekasztal résztvevői egyetértettek abban, hogy a közös érdekek megkövetelik az összefogást az önkormányzati érdekek egységes megjelenítését. Schmidt Jenő elmondta, hogy a MANORKA projekten belül az egyik legfontosabb kérdés az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsnak megújítása. Jelenleg nyolc önkormányzati szövetség működik Magyarországon, amelyből négy szövetség képviseltette magát ezen a kétnapos rendezvényen. A tervezett megújításnak lényege, hogy mivel az önkormányzati lobb már nem úgy jelenik meg a Parlament falai között, mint régebben, véleménye szerint egységes önkormányzati fellépésre van szükség, lehetőség szerint egy, legfeljebb kettő erős önkormányzati szövetségre, amelyek érdemben képesek a kormányzattal szemben folyamatos tanácsadói szerepben tevékenykedni. Ez azt jelenti: egyre inkább szorgalmazni kell, hogy az ÖNET-en keresztül még több párbeszéd legyen a kormányzattal, s egységes rendszerben valósuljon meg az érdekérvényesítés folyamata.

Hajós Andrea, az EMMI szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárságának jogi szakreferense tájékoztatta a résztvevőket az önkormányzatokat érintő szociális rendszer átalakításáról. A szociális segélyezési rendszer 2015. év folyamán jelentősen átalakult. Az átalakítás célja: átláthatóbb ellátórendszer kialakítása. 2015. március 1-jétől a szociális törvény alapján kötelező segélyek államigazgatási (járási), míg az önkormányzatok által nyújtott segélyek egységes önkormányzati hatósági (képviselő-testületi) hatáskörbe kerülnek.

Az állam által – a járási intézményrendszer útján – kötelezően nyújtott ellátások a következők: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), alapösszegű, emelt és kiemelt ápolási díj, anyai és normatív közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az önkormányzati ellátás neve egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

A szociális törvény a települési támogatás keretében adandó juttatások körét csak példálózóan sorolja fel: a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez.

Johanna Törnström, az Európai Önkormányzatok és Régiók Tanácsa (CEMR) esélyegyenlőségi referense az *Európai Charta a nők és férfiak közötti esélyegyenlőségről a helyi életben* című dokumentumot ismertette. Először a szervezet létrejöttéről, bővüléséről, tevékenységéről ejtett néhány szót. A CEMR brüsszeli székhellyel működik, 30 munkatárssal. Fő tevékenységei többek között: az Európai Unió jogszabályalkotásának befolyásolása, az önkormányzatok képvisellete, platform biztosítása az eszmecserékhez, szociális ügyek és az esélyegyenlőség kérdése.

A CEMR a saját szervezetén belül is sokat tesz a nők és férfiak esélyegyenlőségéért a munkahelyi környezetben. A CEMR döntéshozó bizottságaiban 40 százalék jelenleg a nők aránya, a CEMR elnöke is hölgy,

a szervezet történetben először. Nemcsak a döntéshozók esetében, hanem a konferenciákon, egyeztetéseken megjelenő előadók és résztvevők számában is hangsúlyt helyeznek a nők megfelelő arányára. Az esélyegyenlőségről röviden elmondta, hogy 2006-ban indult el a Chartával kapcsolatos munka az Európai Bizottság által finanszírozott projekt keretében. Jelenleg 1450 aláírója van – helyi önkormányzatok írhatják alá – Európa 32 országából, 28 nyelvre fordították le, köztük magyarra is. A Charta útmutatást ad az esélyegyenlőség biztosításához valamilyeni, az önkormányzatokat érintő területen, s azon önkormányzatoknak, amelyek támogatást kérnek a végrehajtáshoz, segítséget és helyet adnak a támogatói platformmal. CEMR obszervatóriumot hozott létre 2012-ben, ennek célja a monitoring, ezen belül is a Charta végrehajtásának ellenőrzése, sikerességének mérése indikátorok segítségével, valamint a jó példák összegyűjtése.

Sükösd Anikó, az LRMI Helyi Obszervatórium kutatója beszélt a MANORKA projekt keretében, a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség, valamint a munka és a magánélet összeegyeztetése témában végzett kérdőíves kutatás eredményéről.

Gunnbjörg Navik, a Norvég Önkormányzati Szövetség nemzetközi szakértője, előadásában a KS Bedrift (KSB), önkormányzati vállalkozásokat tömörítő szövetség történetéről, működéséről adott rövid tájékoztatást.

A KSB külön egységként jött létre 2001-ben a KS-en belül. 2014-ben formálisan is külön vált a KS-től, ma független tagok által irányított szövetség. A szoros együttműködés megmaradt a két szövetség között, közös irodáik is vannak. A KSB közgyűlést évente tartja, elnöksége hét tagú. Pénzügyileg független érdek-képviselői szervezet, bevételének 90

százalékát a tagoktól származó tagdíj teszi ki. Jelenleg 485 tagja van, tagjai cégek, önkormányzati tulajdonú cégek egyaránt. Konzultációs rendszer működik az önkormányzatok és a KS között, ahol a KSB véleményét a KS figyelembe veszi, képviseli. Kapcsolat áll fenn az állam és a KSB között is, hiszen a KSB képviselteti magát a parlament egyes bizottságaiban is. Húsz munkavállalója van: mérnökök, jogászok, ügyvédek, szakszervezeti, önkormányzati, parlamenti dolgozók. A KSB-t tanácsok alkotják: energia, hulladék, kikötők stb.

Szegvári Péter, a TÖOSZ szakértője előadásában elmondta, hogy a KS Bedrift és más EU-tagország gyakorlata nagyon jó példát szolgáltat a munkáltatói és érdek-képviselői szervezeti tevékenység ellátásához az önkormányzati szövetségek égisze alatt, ami elsősorban ahhoz a funkcióhoz és tevékenységhez kötődik, amit a közszolgáltató társaság betölt, illetve ellát. Jó példát szolgáltathat az önkormányzati szövetségek számára a tekintetben is, hogyan tudnak az önkormányzati munkáltatói és érdek-képviselői szervezetek hidat verni az európai uniós kormányzathoz a tagjaik érdekvédelmére a CEEP tagságon keresztül.

A KS Bedrift Energi gyakorlata ugyancsak jól felhasználható az energiaszektorban a magyar SGI társaságok érdek-képviselői tevékenységében. Szintén jó példa a hulladékgazdálkodást folytató társaságok számára a KS Bedrift Avfall Norge a szakágazati érdekvédelmi és lobbizási tevékenysége.

Magyarországon nincs a KS Bedrifthez hasonló intézményes megoldása az önkormányzati munkáltatói és érdek-képviselői tevékenységnek. Szükséges lenne egy önkormányzati munkáltatói és érdek-képviselői tevékenység ellátó lobbizási intézményt létrehozni az

országos önkormányzati szövetségek égisze alatt, amely egyúttal a CEEP tagszervezeteként bekapcsolódhatna a nemzeti mellett az európai uniós lobbizásba is.

A második nap

A MANORKA projekt esélyegyenlőségi munkacsoport Pilot programjainak bemutatásával vette kezdetét a második nap *Gunnbjörg Navik*, a KS munkatársa előadásában.

Krausz Veronika, a TÖOSZ nemzetközi titkára előadásában a pilot projekt magyar vonatkozásait ismertette, valamint *Németh Violetta*, Bük város képviselője tanulmányútjának és magyarországi munkacsoportülések tapasztalatait mutatta be.

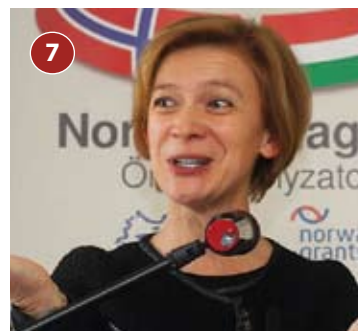
Zakar Ágnes, Szentendre város képviselője norvég tapasztalatcsere-útjának tapasztalatait ismertette. Házigazdája Stange polgármestere volt. Beszélt a meglátogatott intézmények működéséről, kiemelte az önkéntesség fontosságát Norvégiában, s elmondta, hogy önkéntes központ működtetését tervezik Szentendre városában. A nyári szünetben táborok szervezésével szeretnék segíteni a szülőket a nyári felügyelet megoldásában. Megvalósításra vár még többek között a Szentendre művészeti díj megalapítása.

Rujp Zsuzsa, Etyek alpolgármestere Etyek bemutatásával kezdte előadását, majd norvég pilot partner települése, Verdal adottságait és tevékenységeit ismertette, női-férfi esélyegyenlőségi szempontok vonatkozásában. Bemutatta az út során megtekintett intézményeket, kiemelve, hogy Norvégiában a gyerekek nevelése, az esélyegyenlőség témája iránti érdekenyítés kiemelkedő szerepet kap, hiszen ők a jövő munkavállalói. Az etyeki mintaprojekt, amely a norvég „Csodálatos évek” programon alapul, óvodások nyitott szemléletű nevelésére helyezi a hangsúlyt. Etyek önkor-

Konferencia Lajosmizsén

1. Schmidt Jenő, a TÖOSZ elnöke
2. Az elnökség
3. Zongor Gábor, a TÖOSZ főtítkára
4. Pogácsás Tibor, önkormányzati államtitkár
5. Basky András, a TÖOSZ tagozatvezetője
6. Szabó Gellért, a MFSZ elnöke
7. Elita Cakule, a KS vezetője
8. Molnár Bálint, Öcsöd polgármestere
9. Krausz Vera, a TÖOSZ nemzetközi titkára
10. Hajós Andrea, az EMMI jogi szakreferense
11. Johanna Tornstorm, a CEMR képviselője
12. Sükösd Anikó, az LRMI HO kutatója
13. Zakar Ágnes, Szentendre város képviselője
14. Rujp Zsuzsa, Etyek alpolgármestere
15. Péntes Erzsébet, Hidegkút volt polgármestere
16. Kerekasztal-beszélgetés: Szabó Gellért, Fábíán Zsolt, Sütő László, Schmidt Jenő
17. Sebestyén Zsuzsa, EMMI esélyegyenlőségi referens
18. Forgács István tanácsadó
19. Kárász Kata projektkoordinátor (NDI)
20. Gasparics Emese BM helyettes államtitkár
21. Füzy Andrea, Abasár képviselője
22. Gunnbjørg Navik KS-szakértő
23. Szegvári Péter TÖOSZ-szakértő
24. Résztvevők a lajosmizsei konferencián

Fotó: Kolin Péter

mányzata igyekszik saját maga is példát mutatni az állampolgároknak esélyegyenlőségből, a választások idején különösen figyeltek a nemek arányának egyensúlyára a kialakuló testületben.

Füzy Andrea, Abasár képviselője elsőként a tapasztalatcsere-partner településnek, Hoylandet-nek, majd Abasárnak a jellemzőit ismertette. Elmondta, hogy Norvégiában a közszolgáltatások hatékonyságát, minőségét meghatározott szempontrendszer szerint osztályozzák, Hoylandet a múlt évben a szolgáltatásai minőségében első helyezést ért el e rendszer alapján. Füzy Andrea tájékoztatta a jelenlévőket a MOT programról, amely a gyermekek önbizalmát erősítő és képességfejlesztő norvég program, Abasár önkormányzata tervezi a program hazai meghonosítani, valamint munkálkodnak a közszereplő nők civil szövetségének létrehozásán is.

Pénzes Erzsébet, Hidegkút volt polgármestere előadását települése bemutatásával kezdte, majd rátért a vidéki nők helyzetének rövid ismertetésére. Ehhez kapcsolódóan a vezető beosztásban lévő nők problémáit ismertette, valamint a munka-magánélet egyensúlyának kialakításához kapcsolódó nehézségekről beszélt. Kiemelte: a MOT program egyedülállóságát, elmondta, hogy igen nagy szükség lenne hasonló kezdeményezésekre Magyarországon is, ezért is szeretnék a programot meghonosítani Hidegkúton.

Blaski Judit, a Performan Group vezetője, Kiszécs képviselője az önkormányzati vezetők részére ajánlott hasznos programot, amelynek lényege, hogy egy-egy adott települési probléma esetén bevonják nagyvállalati csoportok vezetőit, hogy az adott nehézségekre projektszemléletű megoldások megtalálásában segítsék a település vezetőit.

Sebestyén Zsuzsa, Emberi Erőforrások Minisztériuma társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkárság esélyegyenlőségi referense a felzárkózási politika kialakításának lépéseiről, valamint a vezető irányelvekről tartott tájékoztatót, kiemelve a többszörösen hátrányos helyzetben lévőket. A gyermekesély megteremtésének szempontjait, valamint a foglalkoztatás, foglalkoztathatóság kérdését is érintette előadásában. A kultúra és szemléletformálás területének fejlesztését kiemelten fontosnak tartja a minisztérium. Az éves fejlesztési keret kapcsán felhívta a figyelmet a pályázati lehetőségekre.

Léteznek valódi roma felzárkóztatási recept? – Tabuk nélkül a vidéki Magyarország legnagyobb kihívásáról címmel tartott közös előadást *Forgács István*, az Origó-csoport Konfliktus-kezelési és Stratégiai Tanácsadó Kft. ügyvezetője és *Kárász Kata*, a National Democratic Institute Magyarország projektkoordinátora. *Forgács István* elmondta: cigányügy létezik, amelyben most sokkal több a nehézség, küszködés, mint a bizakodás és a szépség. A cigányügy központilag nem kezelhető, csak helyi szinten oldható meg, nem kizárólag esélyegyenlőségi kérdés, hanem gazdasági ügy. A gyermekeknek valós esélyekre van szükségük a tartalmas élethez, és ahhoz, hogy adófizető állampolgárokká, a társadalom aktív résztvevőivé válhassanak.

Az államnak kellene felismernie, hogy milyen mértékű problémával állunk szemben, ezek megoldásához pedig érdemi projekteket lehetővé tevő pályázatokra, akár európai uniós forrásokra is szükség lenne. A romák integrációjának elősegítését Európa-szerte fókuszba kellene helyezni. Ehhez jelentős segítséget adna, ha lenne például romaügyekért felelős európai biztos. Mikrotárségi szinten nagyon nagy a felelőssége a helyi településvezetők-

nek. Helyi akciótervek kellenének a problémák helyi szintű kezeléséhez. A vallásnak is nagy szerepe lehet a helyi közösség szemléletének formálásában. Kiugrási lehetőséget jelenthet a közmunka és a mezőgazdaság összekötése.

Kárász Kata bemutatatta az NDI amerikai civil nonprofit szervezetet, amely három éve működik a világ minden részén. Az aktív állampolgárságban hisznek, e szemlélet kialakulását támogatják programjaikkal. Jelenleg Magyarországon roma civil aktivisták és roma helyi önkormányzati képviselők képzési projektjén dolgoznak 12 településen.

Végezetül *Farkasné Gasparics Emese*, a Belügyminisztérium önkormányzati helyettes államtitkára tartott előadást *A Belügyminisztérium törekvései az önkormányzati vezetők képességének növelésére* címmel.

Az esemény zárásaként *Zongor Gábor*, a TÖOSZ főtitkára tájékoztatót a TÖOSZ és a MANORKA projekt jó gyakorlatairól, valamint ismertette a LÖGY pályázati kiírását. A főtitkár a tanácskozási tapasztalatait összegezve elmondta, hogy az esemény mérföldkőnek tekinthető a projekt életében, hiszen felidőhöz érkezett a program. A MANORKA projekt alapvetően kapacitásépítésről szól, az izgalmas előadások tapasztalatainak birtokában pedig minden résztvevő gazdagabban tér haza – tette hozzá *Zongor Gábor*. Kiemelte, hogy a norvég partnerszervezet képviselői és a CEMR munkatársa is arról számoltak be, hogy szakmailag kiemelkedő és elgondolkodtató előadásokat hallottak. A női esélyegyenlőségi munkacsomag fókuszba helyezése megtörtént, és látható az, hogy év végéig még milyen munkákat kell végezni, emellett pedig egyértelművé vált, hogy az életet át tartó tanulás, a jó gyakorlatok, a hálózatok építése mind-mind előre viszik a magyar önkormányzás ügyét.

A FUGA SZEREPE NEM LÉNYEGTELEN...

Annak érdekében,
hogy az Ön városképe
hosszútávon is szép maradjon

**Az erő nem csak a kőben, hanem a fugában is rejlik
– a fuga szerepe nem lényegtelen...
de ezt a kivitelezők és a tervezők sokszor elfelejtik**

Különösen fontos a térkő felületek fektetésénél a fugák kialakítása. Ennek 3 lényeges szerepét kell kiemelni: kiegyenlítő funkció, kövek károsodásának elkerülése; ökológiai szempont; esztétikai funkció, felület karakterének kiemelése

A beton burkolóköveket 3-5 mm-es fugával kell lerakni. Az előírt hézagszélességet a burkolat széleinél, a kapcsolódó szerkezetek (szegély, kerítés- vagy épület lábazat, közmű fedlap, stb.) mentén is be kell tartani.

A beton burkolókövekből készült burkolatok általában rugalmas burkolatok, ezért terhelés hatására szemmel nem látható rugalmas alakváltozások jönnek létre, ami hézag nélküli, vagy kitöltetlen hézag esetén a kövek egymáshoz érését, összefeszülését eredményezik, ami a kövek nagy szilárdsága miatt a találkozási pontokon kagylós kitoréseket eredményez.

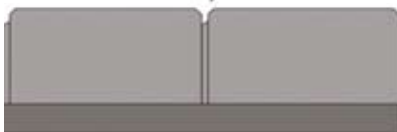
A fugákat a burkolat élettartama alatt teljesen kitöltött állapotban kell fenntartani időnkénti karbantartással. Ezt gazdaságosan és hatékonyan min. 3 mm-es hézag esetén lehet végrehajtani.

A fuga nagy mértékben hozzájárul a felület vízelvezetéséhez és így környezetvédelmi funkciót is betölt, mert a rákerülő víz visszazivárog a természetbe. Egyszeri beruházás, mely örökké tart. További információért és ötletekért kérjük látogasson el a www.kavicsbeton.hu internetes oldalra.

fuga nélkül

NEM ÍGY! ...
FUGASZÉLESSÉG = TÁVTARTÓ MÉRETE
TÁVTARTÓ ÉS A KŐ
EGYMÁSNAK FESZÜL

HANEM ÍGY!
DIN 18318 SZABVÁNY
SZERINTI FUGAMERET
TÁVTARTÓ ÉS A KŐ
NEM FESZÜL EGYMÁSNAK

Konzultációs rendszer Norvégiában

Szerző: **Krausz Vera**, a TÖOSZ nemzetközi titkára

Norvégiában egyetlen önkormányzati érdekvédelmi és szolgáltató szövetség működik, a Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetsége (KS), amelynek tagja mind a 19 megye és a 428 norvég önkormányzat. A KS kiemelkedő szerepei közé tartozik, hogy a központi kormányzattal folyamatos konzultációs kapcsolatot tart fenn rögzített keretek között. Munkálattói érdekvédelmi tevékenységet folytat, valamint tanácsadói testületként is munkálkodik. Szoros együttműködésben dolgozik a KS Bredrifttel (KSB), amely 500, közszolgáltatásokat ellátó cég érdekeit képviseli. Központi irodája Oslóban található, emellett nyolc regionális irodája van szerte az országban, valamint irodát tart fent Brüsszelben is.

A központi kormányzattal folytatott konzultációs tevékenység 1997-ben indult el, ekkortól a KS képviselői rendszeresen egyeztettek a kormánnyal. A norvég kormány és a KS közötti konzultációs folyamatok formai szabályozása 2001-ben történt meg, ettől kezdve évente négy alkalommal ülésezik a Kormány-Önkormányzati fórum Norvégiában. A négy ülésen makrogazdasági kérdéseket és az éves költségvetést vitatják meg, valamint lehetőség nyílik a gazdasági programhoz kapcsolódó további finanszírozási kérdések és egyéb, az önkormányzatokat érintő témák megbeszélésére. A négy konzultációs fórum szervezeti és működési szabályzatát 2007 óta hivatalos útmutató rögzíti, amely a konzultációs fórumok teljes menetrendjén túl tartalmazza a KS és az állam közötti bilaterális együttműködések szabályozási rendjét, valamint annak folyamatát, miként vesz részt a KS a konkrét költségvetési tételek meghatározásában, az egyes szolgáltatások költségvonzatainak kiszámításában.

A konzultációs rendszer lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok és a kormányzat között a KS közreműködésével hatékony és eredményes együttműködés alakulhasson ki, valamint, hogy összehangolhassák a politikai és végrehajtói szinteket. A konzultációs rendszeren keresztül az önkormányzati szektor tapasztalatai és véleményei eljutnak a kormányzat-

hoz, mindemellett a kormányzat koordinált egyeztetéseket folytat az önkormányzati szektor kihívásairól, a helyi szinthez kapcsolódó irányelvekről, szabályozásokról.

A rendszer célkitűzései

- A kormányzati és önkormányzati szint megegyezzen a feladatokról és a hozzájuk kapcsolódó finanszírozási forrásokról.
- A források felhasználásának meghatározása a két oldal által egyeztetett prioritások szerint történjen; csökkenjen a céltámogatásokra, központi szabályozásokra alapuló állami kontroll.
- A helyi szabadság növelése közös megoldásokon keresztül az erőforrások hatékonyabb felhasználásához, valamint a helyi demokrácia megerősödéséhez vezessen.
- Az önkormányzati szektor számára kiszámíthatóbb, biztos keretek alakuljanak ki.
- Megbízható információs bázis szolgáltatásának lehetővé tétele a Kormányzat és a Parlament számára az állami és önkormányzati menedzsment hatékony tervezéséhez.
- Az átláthatóság megerősítése.

A kormányzat célja, hogy kikövesse az utat a hatékony és erős önkormányzati szektor számára, amely ily módon kulcsszerepet tölthet be a helyi és regionális közösségfejlesztések terén és jó szolgáltatásokat – a választás szabadságát, részvételt – nyújthat a lakosság számára, az egyéni jogok védelme mellett. Emellett a KS részvétele a konzultációkban segíti az állami reformtörekvések jobb elfogadását is.

A négy hivatalos konzultáció

A konzultációs folyamatok kulcsszereplői Norvégiában: a Helyi Önkormányzatok, a Regionális Fejlesztési Minisztérium, valamint a Pénzügyminisztérium vezetői, képviselői; a KS részéről az egyeztetéseken a szervezet által delegált vezetők vesznek részt. A konkrét önkormányzati témák esetében bevonják még a releváns minisztérium vezetőit is. A négy hivatalos konzultációt minden esetben két-két titkársági előkészítő megbeszélés előzi meg, amelyek célja, hogy a KS-n, valamint a minisztériumokon belül előre egyeztetett dokumentumokat, itt is megbeszéljék, összehangolják, hogy megfelelő módon előkészítve küldhessék ki a konzultációs fórum résztvevői számára. Az előkészítő titkárság munkájában a két vezető minisztérium, az adott témákban érintett

minisztériumok, valamint a KS képviselői vesznek részt.

A négy konzultáció szorosan kapcsolódik a kormányzati munkához, költségvetési folyamatokhoz. Az első találkozót március közepén tervezik megrendezni, a költségvetési tárgyalások megkezdése előtt, témája az önkormányzati rendszer keretei, valamint a következő évi költségvetés. A következő találkozó májusban lesz, megelőzve a költségvetési dokumentum Parlamentnek történő benyújtását. Programja az előző év eredményeinek, az önkormányzati szolgáltatások minőség mutatóinak ismertetése, s ennek tükrében a pénzügyi mutatók megvitatása (a norvég KOSTRA egységes önkormányzati adatbázis mutatóinak figyelembevételével). Ilyenkor beszélnek meg a kormány és az önkormányzatok közötti bilaterális kapcsolatokat rögzítő egyezményeket, az esetleges reformjavaslatokat, s szolgáltatásfejlesztéssel kapcsolatos szabályozási lehetőségek változásait. Augusztus végén, szeptember elején, két héttel azután, hogy az első költségvetési tervezetet benyújtották a Parlamentnek, egy egységes dokumentum készül, amely a költségvetési törvényt alapul véve összefoglalást ad az önkormányzati szektor gazdasági kereteire, reformtörekvésekre, szolgáltatásfejlesztésre vonatkozólag. Ezt a dokumentumot előzetes egyeztetések és a felek jóváhagyását követően megküldik a Parlamentnek. A negyedik konzultáción – október vége felé – olyan témákat vitatnak meg, amelyek az önkormányzati szektor gazdasági programjához kapcsolódnak, esetlegesen fontos változást jelentenek a meglévő viszonyokban, és mindemellett jelentős politikai akarat húzódik meg mögöttük. Ha az adott téma politikai vihart kavargat, akkor annak előzetes végiggondolása a kormányzat által elengedhetetlen. Csekély je-

lentőségű témák a konzultációkra nem kerülnek, és olyanok sem, amelyek korábbi megvitatása nem vezetett a kívánt változásokhoz. A KS és a kormányzat közötti egyet nem értést egyértelműen jelezni kell a készülő összefoglaló dokumentumban.

A KS bevonása a reformok megtervezésébe

A kormányzat a KS-t bevonja mindazon önkormányzati reformok folyamatának megtervezésébe, amelyek jelentős változásokat eredményeznek az önkormányzati feladatellátásban és szabályozásban. A KS bevonásának mértéke az egyes reformfolyamatokban: függ a reformok politikai jelentőségétől; a reformok gazdasági dimenziójától; a reformok adminisztratív következményeitől; a reformok ismertségétől; és függ attól is, milyen mértékben jelenti a KS bevonása kormányzat belső folyamataiba való betekintés lehetőségét.

A KS bevonása előtt a kormányzatnak tisztázni kell az esetlegesen felmerülő ellentéteket a kormányzaton belül. A reformok bevezetése során fontos szerepet kap a következmények mérlegelése, valamint a költségvetési vonzatok pontos költségigényen alapuló meghatározása. A KS aktív szerepet vállal a finanszírozási tételek meghatározásában – a KOSTRA adatbázis alapján –, ezekre az egyeztetésekre a konzultációhoz kapcsolódó titkársági ülésen kerül sor, amelyeken az új költség-meghatározási mechanizmusok mellett lehetőség nyílik a meglévő költségek megvitatására is.

Forrás: Guide On the State's Work Concerning the Consultation System between the Government and KS (Útmutató a kormányzati munkához a KS és a kormányzat között működő rendszerben.)

Utcabútor jellegű köztéri illemhelyek

Önkormányzatok, akik minket választottak:
Budapest V, VII, VIII, IX, XXIII kerületei, Hévíz, Jászberény, Komárom, Pécs ... Valamint a hazai autópálya pihenőházak illemhelyeinek jelentős része.

Őn adja az épületet, mi adjuk a technológiát!
Vállaljuk egyedi elképzelések alapján megépített WC épületek berendezéseinek szállítását, szerelését is! (Előzetes egyeztetést igényel.) *Kérje árajánlatunkat!*

Cím: H-2200 Monor, Mátyás kir. u. 11.
www.BandK.hu és www.nyilvanosWC.eu
Tel.: +36 29 413 553 Fax: +36 29 413 535
E-mail: bandk@bandk.hu

LÁBATLANI
VASBETONIPARI ZRT.

A Member of RAIL.ONE Group

FEKETE BETONOSZLOPOK

- az acél kandeláber eleganciáját sugallják
- teljes élettartamuk alatt nem igényelnek rendszeres karbantartást

CÍMERES BETONOSZLOPOK

- a szemmagasságban elhelyezett címer rendkívül cizellált, művészi felületű, látványos, maradandó, nehezen megrongálható

További információ:

www.railone.hu,

30/456-9404

Városra tervezve

Utcák. Terek. Hangulatok.

kk
TÉR KŐ

KK Kavics Beton Kft. | 1053 Budapest, Ferenciek tere 2.
Telefon: 06 1 483 3550 | info@kavicsbeton.hu | www.kavicsbeton.hu

www.valcol.hu

2241 Süllysáp, Kiskókai u. 9.

Telefon: +36 29 435 085 • Fax: +36 29 436 846

E-mail: valcol@valcol.hu

Hofbauer Vilmos

1162 Budapest, Ida u. 113.

Tel./fax: (36-1) 405-3347,

mobil: +36 30 9213 506

E-mail: hofbauer_vilmos@freemail.hu

<http://www.hofbauervilmos.wlap.hu>

Park- és kertberendezések,
faveremrácok, diszkutak,
kéziszivattyúk,
kerékpártartók, fedlapok,
csikkartók, hulladékgyűjtők,
grilltartozékok, kandeláberek
oszlopok, korlátok,

GRANUFLEX®
GRANUPLAY®

Ütéscsillapító
gumiburkolatok

Játszóterei
játékok

Sportpálya-
építés

 TÜV Rheinland®
Precisely Right.

Parkbútorok

Granuflex Kft.

1037 Budapest, Bécsi út 269.

Tel: (1) 453 0400; Fax: (1) 453 0006

Web: www.granuflex.hu

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS?
NÁLUNK MINDENRE TALÁL MEGOLDÁST!

 MEVA-HU
MEMBER OF MEVA GROUP

Figyelmükbe ajánljuk többféle szelektív és kommunális hulladékgyűjtő edényeinket mind bel-és kültérre, valamint kutyaürülékgyűjtő edényeinket és többféle úrtartalmú komposztálóinkat.

Várjuk Tisztelt Partnereink jelentkezését új telephelyünkön az alábbi elérhetőségeken:

MEVA-HU Kft.

2851 Környe, Budai út 1/B.

Telefon: 34/300-852

Fax: 34/510-855

E-mail: meva.hu@meva.eu

www.mevakomi.hu

Fa és fém harmóniája...

Segítünk berendezni!

IRODABÚTOR

**Több száz új termék a megújult
irodabútor üzletágunk kínálatában.**

ALEX Üzleti Bútor – Minden térben megoldás!

ALEX Fém bútor Kft. Magyar u. 21-23, Zsámbék H-2072

Mobil: +36 20/501-9374 / Fax: +36 23/565-088

e-mail: mezofi.melinda@alexbutor.hu / www.alexbutor.hu

ÓVODAI KAPACITÁS-
BŐVÍTÉSHEZ KÍNÁLUNK
TELJES BERENDEZÉST.

ALEX Bútor – Minden térben megoldás!

ALEX Fém bútor Kft. Magyar u. 21-23, Zsámbék H-2072

Mobil: +36 20/534-7953 / Fax: +36 23/565-088

e-mail: molnar.melinda@alexbutor.hu / www.alexbutor.hu

